ОКТЯБРЬ ЧАҚИРИҚЛАРИ ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 209 (3181).

24 октябрь
ЯКШАНБА
1965 йил

Баҳоси 2 тийин

ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

— Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллиги!

Партиямизнинг илҳомбахш ва жанговар, қалбларни бениҳоя тўлқинлантирувчи бу оташин сўзлари кеча бутун мамлакатимиз бўйлаб, эллар оша, элатлар оша турли тилларда мағрур, баралла ва қудратли янгради. Бу сўзлар дилларга қувонч ва шукуҳ бахш этди, меҳнатда ғайрат ва шижоат уйғотди.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллиги муносабати билан Чақириқлари Советлар мамлакатида коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун қизғин кураш, ижодий меҳнат булоқдек жўш ураётган кунларда, бутун куч ва ғайратимиз, ақл ва заковатимиз КПСС Программасини бажаришга сафарбар этилган, партиямиз XXIII съезди шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган, совет халқи, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун енг шимариб, ижодий ишларга киришган бир вазиятда эълон қилинди. Халқимизнинг мақсад ва истакларини ифода этувчи октябрь Чақириқлари ҳар бир совет кишисининг қалбига мусаффо чашма сувидек сингабошлади, уни янги-янги зафарлар қучишга чорлади.

Улуғвор етти йилликнинг сўнгги йили якунланмоқда. Азимкор совет халқи бу йилни ҳам барча соҳаларда ғалабалар билан якунлаш учун ҳаракат қилмоқда. Саноатчиларимиз ҳам, деҳқонларимиз ҳам, ижодий зиёлиларимиз ҳам улкан муваффақиятларга эришиб, бу ютуқларини она-Ватанга армуғон этмоқдалар. Ўзларининг бунёдкор, самарали меҳнатлари билан коммунизмнинг муҳташам биносини тезроқ барпо қилишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Область, шаҳар ва районларда КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Тошкент шаҳрининг саноатчилари съездни муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Саноат, транспорт, алоқа ва шаҳар хўжалиги корхоналари 1965 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда буюмларнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари, 1965 йил 25 декабрда бажариш ва 1966 йил биринчи квартал планини 27 мартда адо этишга аҳд қилдилар. Планга қўшимча 32 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади!

Чирчиқ кимёгарлари, Бекобод металлурглари, Олмалиқ кончилари, Оҳангарон шахтёрлари ҳам партиямиз съезди шарафига муносиб совғалар тайёрлаб, халқимизни ҳушнуд этмоқдалар. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун курашмоқдалар.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун, социалистик саноатни янада юксалтириш учун курашингиз!

— Саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари! Ихтисослаштириш, комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни амалга оширингиз, фан, техника ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилингиз!

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янги босқич бўлди. Пленум қарорларидан руҳланган деҳқонларимиз қишлоқ хўжалиги ривожида ва деҳқончилик, чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштиришда дастлабки қувончли натижаларга эришдилар. Буни областимиз мисолида яққол кўриш мумкин. «Оқ олтин» усталари табиат инжиқликларини енгиб, бепоён далаларда мўл ҳосил етиштирдилар ва республикада биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш йиллик планини бажардилар. Шу кунгача давлатга 330 минг тоннадан ортиқ қимматбаҳо хомашё етказиб берилди. Пахтакорларимиз бундай ғалабаларга партиямиз кўрсатмаларига оғишмай амал қилганликлари ва пахтачиликда механизациядан, илғор тажрибалардан унумли фойдаланганликлари туфайли эришдилар. Миришкор сабзавотчилар, ажойиб боғбонлар ва, чорвадорлар ҳам бу йил катта зафарлар қучдилар. КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларида қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг бош вазифалари очиқ-ойдин кўрсатиб берилган: **Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари! Деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини оширингиз, фан ютуқлари билан илғор тажрибани ишлаб чиқаришга тинмай жорий қилингиз. Колхозчилар ва совхоз ходимлари! Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтирингиз, меҳнат унумдорлигини оширингиз, ҳар бир колхоз ва совхознинг рентабелли бўлишига эришингиз!**

Партиямиз ўз Чақириқларида давлат ва кооператив савдо, маиший хизмат, совет муассасалари, фан ва олий ўқув юртлари, матбуот, радио ва телевидение, нашриётлар ва маданий-оқартув муассасалар, халқ маорифи, медицина ходимларини ва бошқа кўпгина турли касб эгаларини ҳам янги-янги ғалабаларга эришишга чорлайди.

Совет халқининг коммунистик қурилиш йўлида эришаётган улуғвор ғалабалари ишчилар билан колхозчи деҳқонлар иттифоқининг мустаҳкамлиги ва тобора равнақ топаётганлигининг, СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва абадий кардошларча дўстлигининг, социалистик мамлакатлар ўзаро биродарларча ҳамкорлигининг, партия ва ҳукуматимизнинг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатининг самарасидир.

Лекин дунёдаги қора кучлар бизларнинг ана шу муваффақиятларимизни кўролмаётирлар. Ер куррасининг турли жойларида жанжаллар, можаролар чиқаришга уринмоқдалар.

Америка империалистлари зўр бериб Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессиясини давом эттирмоқда. Лекин жаҳон халқлари уруш оловини ёқувчи империалистларнинг кирдикорларини фош қилмоқдалар. Ёппасига ва батамом қуролсизланиш, ядро қуролини таъқиқлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, бутун дунёда тинчлик учун курашни кучайтирмоқдалар. Халқ ғазабидан, халқ нафратидан қудратли куч дунёда йўқ. Мустамлакачилар ана шу ғазабга, нафратга дучор бўлмоқдалар. Империализмга, ирқчиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган халқларнинг ғалабаси муқаррардир. Октябрь Чақириқларида қаҳрамон Вьетнам, ўз ватанини тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган мард Корея халқларига, Комбоджа, Лаос, Непал, Цейлон, Ангола, Мозамбик, Португалия Гвинеяси, Жанубий Родезия ва Жанубий африкалик ватанпарварларга қизғин ва оташин саломлар йўлланади.

Ҳозирги улуғ айём кунларда совет халқининг Коммунистик партиямизга бўлган меҳр-муҳаббати ва садоқати тобора ошиб бормоқда. Улар ўзларининг меҳнат зафарларини КПСС XXIII съезди шарафига бағишламоқдалар. Коммунизм — совет халқи ва бутун дунё меҳнаткашларининг асрий орзусидир. У миллион-миллион кишиларнинг фидокорона меҳнати, ғайрати, шижоати, юрак қўри билан бунёдга келади. Коммунизм Коммунистик партиямиз раҳнамолигида қурилади. Коммунизмнинг шавкатли қурувчиси мардонавор совет халқидир.

— Яшасин партия билан халқнинг бузилмас буюк бирлиги!

— Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

— Яшасин ер юзида барча халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-Саодатни барқарор қилувчи коммунизм!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучни коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга, КПСС Программасини бажаришга сафарбар этингиз!

Яшасин Коммунистик партиянинг ленинча бош йўли!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг октябрь Чақириқларидан).

БУКА районидаги «Ленин йўли» колхозида бу йил пахта ҳосили мўл бўлди. Йиғим-терим ишлари қизғин тус олган кунларда механизатор—звено бошлиғи Илмдор Мамедов машинада пахта теришда бошқаларга намуна кўрсатди. У ҳозиргача 80 тоннадан ортиқ пахта терди. Суратда: И. МАМЕДОВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Терешкова номли колхоз бу йил областда биринчилар қаторида пахта тайёрлаш планини бажарди. Суратда: чевар теримчи, кунига 100—120 килограммдан пахта тераётган Фотима Бўронова ва звено бошлиғи М. Убайдуллаев ўртоқлар терилган пахтанинг сортини текшириб кўрмоқдалар.

М. НУРИДДИНОВ,
М. ШЕВЕЛЕВ фотолари.

ҚЎШНИЛАР ЮТУҒИ

Бекободдаги Навоий номли ва «Победа» колхозлари бир-бирлари билан қўни-қўшнилар. Бу иккала колхоз ҳам ўтган йилларда бошқа хўжаликларга қараганда анча орқада қолиб келардилар.

Ўтган йили йиғим-терим даврида газеталарда эълон қилиниб турган маълумотларни кўздан кечирганларнинг ёдида бўлса керак, областдаги ҳамма колхоз ва совхозлар планини тўлдирган ҳолда шу «Победа» колхози планини бажаролмаган, бу колхозчи деҳқонларни жуда ҳижолат қилиб қўйган эди. Ҳижолатликдан чиқиш учун «Победа» колхозининг аъзолари механизаторлар билан биргаликда белни маҳкам боғлаб меҳнат қилдилар. Уларнинг илғорликка интилишларида қўни-қўшнилар ҳам кўмаклашишди.

Йиғим-терим бошланиб кетди. «Победа» ва Навоий номли колхозларнинг аъзолари ҳам теримга тушдилар. Улар ҳар куни бир-бирларининг ишидан хабардор бўлиб турар эдилар. Бугун Навоий номли колхоз ўзиб кетса, эртасига «Победа» колхози унга қувиб етиб олар, олдинга интиларди. Бу ўзаро қўшничилик мусобақаси яхши натижа билан якунланди. «Победа» колхози 20 октябрда давлатга 2440 тонна пахта сотиб, план тўлганлиги тўғрисида рапорт берди. Бу хўжалик аъзолари ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 1000 тонна кўп пахта йиғиб олдилар. Умумий ҳосилнинг минг тоннаси машиналарда терилди. Кўпгина звенолар ҳосилдорликни гектар бошига 30—35 центнерданга етказдилар. Колхоз аъзолари яна 360 тонна пахта сотишга қарор қилдилар.

Қўшни Навоий номли колхоз ҳам бултургига қараганда планни 28 кун илгари бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Давлат омборларига 3 минг тонна «оқ олтин» топширилди, Бунинг 90 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Навоий номли колхознинг аъзолари яна 600 тонна пахта топширамиз, демоқдалар.

Қўшнилар илғорлар сафига чиқиб олиб олдинга томон дадил бормоқдалар. Уларнинг бу ғайратига яна ғайрат қўшилади, деб ишонамиз.

340 МИНГ ТОННА САМАРҚАНД ПАХТАСИ

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. УСМОНОВ билан суҳбат.

Зарафшон водисида катта ва қувончли байрам! Партия XXIII съезди шарафига зарбдор вахта бошланган кунларда давлат плани бажарилди — мамлакатимиз 340 минг тонна Самарқанд «оқ олтини»ни олди. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси —98 проценти биринчи сортга топширилди.

Бу ғалаба КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни юксалтириш юзасидан кўрилган тадбирлар натижасида қўлга киритилди.

Ўтган йили пахта кеч пишган эди. Бу аҳвол ерларни экишга ўз вақтида тайёрлашга ҳалақит берди. Механизаторлар кузнинг охиригача далаларда бўлдилар ва асосий пахта майдонларини шудгор қилдилар ва ўғит сепдилар. Чигит экиш уюшқоқлик билан юксак сифатли ва қисқа муддатларда ўтказилди. Областда пахта майдонларининг тўртдан уч қисмини яшил квадратлар эгаллади. Ҳар бир туп ғўза меҳр билан парвариш қилинганлиги туфайли ҳосил мўл бўлди.

Бу йил бизда 1700 та «зангори кема» ишлади. Улар 70 минг тоннага яқин пахта тердилар. Норпой районидаги Киров номли колхоздан механик-ҳайдовчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Суяр Толмасов 280 тонна пахта терди. Хатирчидан Аҳмад Ҳалимов, Булунғурдан Хабиб Авазов, Каттақўрғон районидан Файзи Саъдиевлар 100 тоннадан ва ундан ошириб пахта тердилар.

Ҳосилни гектарига 5 центнер ва ундан ҳам оширган хўжаликлар сони кўпайди. Норпой районидан Охунбобоев номли, Киров номли, «Иттифоқ», Хатирчи районидан «Ўзбекистон», Чкалов номли, Иштихон районидан Фрунзе номли, Каттақўрғон районидан Крупская номли ва Ленин номли, Пастдарғом районидан Карл Маркс номли ва бошқа колхозлар ўрта ҳисобда гектаридан 30 центнердан ошириб пахта сотдилар.

Область меҳнаткашлари мамлакатга пландан ташқари 30 минг тонна «оқ олтин» сотиш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 23 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Шу жумладан бир кунда машина терими	Мавсум бошидан бери
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,40	120,61	—	116,10
ОҚҚЎРҒОН	0,69	112,11	0,49	131,01
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,72	111,64	0,05	111,84
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,65	109,95	1,47	123,47
КАЛИНИН	0,89	107,53	0,29	70,98
БЎКА	0,45	106,98	0,16	112,66
ЯНГИЙЎЛ	0,67	101,20	0,60	90,72
Бекобод	1,34	97,36	1,07	97,71
ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА:	0,73	107,38	0,44	110,25

СУРХОНДАРЁЛИКЛАР РАПОРТИ

Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. Муродов билан суҳбат.

Сурхондарё области пахтакорлари планни — давлат топшириғини бажардилар. Дала меҳнаткашлари 275 минг тоннадан кўпроқ аъло сифатли пахта, шу жумладан 35 минг тонна қимматли ингичка толали пахта топширдилар. Топшириқ ўтган йилдагига қараганда бир ой илгари бажарилди. 1964 йилнинг шу вақтидагига қараганда давлатга 100 минг тонна кўп пахта топширилди.

Шўрчи, Сариосиё ва Шеробод районларининг деҳқонлари топшириқни ҳаммадан олдин адо этиб, планни бажаришга катта ҳисса қўшдилар. Областнинг қабул пунктларига Шерободнинг янги ўзлаштирилган ерларидан 12,5 минг тонна пахта топширилди.

Механизаторларимиз ҳам яхши ишладилар. Улар машина билан 65 минг тонна пахта тердилар. Механик-ҳайдовчилар йиллик топшириқни бажариш арафасида турибдилар.

Сурхондарё тарихида мисли кўрилмаган бу муваффақият қандай қилиб қўлга киритилди?

Партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни такомиллаштириш ҳақидаги қарорларига амал қилиб, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини, уларнинг меҳнатдаги активлигини кучайтирди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг янги нархлар билан сотилиши хўжаликларга қўшимча равишда 4 миллион сўмдан кўпроқ даромад берди. Колхозлар ва совхозлар аъло сорт пахта топширганликлари учун тахминан 7 миллион сўм оладилар. Сурхондарё областида Шеробод даштларидаги қўриқ ерларни ўзлаштириш, қишлоқларда қурилиш ишларини кучайтириб юбориш юзасидан катта ишлар олиб борилмоқда. Шу мақсадлар учун етти йил мобайнида 100 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

Сувдан тежаб фойдаланиш, зовурлар, кўллар, булоқ сувларидан суғориш учун фойдаланилганлиги, кўпгина насослар ўрнатилганлиги бу йилги қурғоқчиликни енгиб ўтишга ёрдам берди. Агротехникани яхшилаш, дала ишларини энг яхши ва қисқа муддатларда ўтказиш натижасида мўл ҳосил қўлга киритилди. Илгари қолоқ бўлиб келган бир қанча хўжаликлар бу йил илғорлар даражасига етиб олди.

Давлат топшириғи бажарилган бўлса ҳам, лекин далаларда ҳали пахта кўп. Сурхондарё пахтакорлари КПСС XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, Улуғ Октябрнинг 48 йиллигигача мамлакатга қўшимча равишда 25 минг тонна пахта топширишга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

ШОЛИ ТАЙЁРЛАШНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК

Бу йил сув камчил бўлишига қарамай областимиз колхоз ва совхозларида шолидан мўл ҳосил етиштирилди. Бунинг учун шоликор хўжаликларнинг аъзолари барча зарур тадбирларни изчиллик ва уддабуронлик билан амалга оширдилар. Улар сувдан тежаб-тергаб фойдаландилар. Пахтачилик билан бир қаторда шоликорлик билан ҳам шуғулланадиган колхоз ва совхозларда экин энг кўп сув талаб қилган иссиқ кунлари оқава сувлар шолипояларга қўйилди.

Шолининг серҳосил бўлиши учун олиб борилган кураш яхши натижа берди. Областимиз колхоз ва совхозлари етиштирилган ҳосилни чамалаб чиқиб, давлатга 14 минг тонна шоли етказиб беришга қарор қилдилар. Шу жумладан Оққўрғон райони 2700, бекободликлар 3600, Ўрта Чирчиқ район хўжаликлари 3400 тоннадан ва бошқа хўжаликлар ҳам ўз имкониятларига яраша шоли топширишга сўз бердилар.

Ҳозирги кунда пахтакорлар билан бир қаторда шоликорларнинг ҳам иши қизғин тус олган. Улар олдида етиштирилган мўл ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай йиғиб-териб олишдек муҳим вазифа турибди. Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари шоли ўриш, янчиш ва уни давлатга топширишни ҳар тарафлама кучайтириш учун барча чораларни кўришлари, зарур кучларни бу ишга тўла сафарбар этишлари керак. Шоли ўримида ишлаётган колхозчи ва совхоз ишчисининг моддий манфаатдорлиги ҳақида қайғуриш, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитларни яратиб бериш ҳозирги кундаги энг муҳим вазифалардан биридир. Давлатга шоли етказиб беришни ва уруғлик шоли жамғариб қўйишни яхши олиб бориш билан бирга шоликорлик хўжаликларининг аъзоларига дон билан қўшимча ҳақ тўлашни йўлга қўйиш иш унумини оширишда катта роль ўйнайди.

Лекин шуни айтиш керакки, областимиздаги бирқанча районларда ва айниқса катта майдонларда шоли етиштираётган хўжаликларда ҳосилни йиғиб олиш, янчиш ва давлатга топшириш бугунги кун талаби даражасида эмас. 2450 гектар ерда шоли етиштираётган Ўрта Чирчиқ райони энди 1221 гектар ердаги шолини ўриб олибди. Демак районда шоли ўриш суст бўлиши билан бирга унинг ҳосилини давлатга топшириш ҳам кўнгилдагидек эмас. Худди шунингдек йирик шоликорлик майдонига эга бўлган Оққўрғон, Бекобод, Бўка районларининг колхоз, совхозларида ҳам шоли ўриш талабга мутлақо жавоб бермайди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети шолини тез ва сира нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш ва давлатга топширишни тезлаштириш юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари бу қарорни сўзсиз бажариш учун барча куч ва транспортни тўла сафарбар этишлари, шоли ўришда ишлаётган колхозчи, совхоз ишчилари ҳамда комбайнчиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишлари, уларга чинакам ғамхўр бўлишлари керак.

Тайёрлов органларининг ходимлари хўжаликлардан келтирилаётган шолини тез қабул қилиб олишлари ва бу соҳада сансалорчиликка йўл қўймасликлари лозим.

Қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида КПСС XXIII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа кундан-кунга қизғин тус олмоқда. Пахтакорларимиз ўз зиммаларига олган мажбуриятларини тезроқ бажариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Шоликорларимиз ҳам ана шу мусобақага қўшилиб янада ғайрат кўрсатишлари, мамлакатга юқори сифатли шоли етказиб бериш учун астойдил курашишлари керак.

КИЕВНИНГ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ

КИЕВ, 23 октябрь. (ТАСС). Қаҳрамон Киев шаҳрининг байроғи бугун «Олтин юлдуз» медали билан безалди. Бу воқеа Октябрь маданият саройида Украина Компартияси Киев область ва шаҳар комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Киев шаҳар Совети ижроия комитетининг партия, совет ва жамоат ташкилотлари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти вакиллари билан ўтказилган тантанали мажлисида рўй берди. Залда ишчилар, олимлар, инженерлар, маданият арбоблари, қишлоқ меҳнаткашлари, генераллар ва офицерлар бор эди. Партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, Украина ССР Олий Советининг ҳали яқиндагина тамом бўлган сессияси қатнашчилари, қаҳрамон шаҳарлар — Москва, Ленинград, Волгоград, Севастополь ва Одессадан, Қаҳрамон Брест қалъасидан, шунингдек Киев билан мусобақадош бўлган Ереван ва Харьков шаҳарларидан келган меҳмонлар залда ўтиришибди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, Совет Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан Украина пойтахти меҳнаткашларини, бутун украин халқини қаҳрамон Киев шаҳрига юксак мукофот — «Олтин юлдуз» медали топширилиши билан табриклади. Ана шу тантанали маросим Совет Армияси жангчилари ва шаҳардаги қаҳрамон гражданларнинг, лашкарлар, партизанлар, подпольечиларнинг — хуллас Улуғ Ватан уруши йилларида Совет Украинасининг пойтахти учун жанг қилган барча эркаклар ва хотин-қизларнинг кўрсатган фидокорона қаҳрамонлигини совет халқи тақдирлаётганлигидан далолат беради.

Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб берди ва «Олтин юлдуз» медалини Киев байроғига қадаб қўйди.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. П. Ботвин ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар юксак мукофот учун Коммунистик партияга, унинг Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига қизғин ташаккур изҳор қилдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест мажлисда ҳозир бўлганларга қарата нутқ сўзлади.

Мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига мактуб қабул қилдилар.

(ТАСС).

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ДЎСТ ВА МАСЛАҲАТЧИ

Бегали Ҳайдаров ёши қирқ бешларга бориб қолган бўлишига қарамай, кўпинча ножўя ҳаракатлар қилиб юради. У кейинги пайтда ичкиликка, айниқса ружув қўйди.

Мана, ҳозир ҳам у ғирт маст эди. Шу пайт нима ҳам бўлди-ю, унинг рўпарасидан Гуласал деган аёл ўтиб қолди. Ҳайдаров ҳеч бир асоссиз уни ҳақорат қилди, оғзидан боди кириб, шоди чиқди. Аёл уялганидан нима дейишини ҳам билмай қолди. Дарҳол ундан узоқлашди...

Сиёсий ташкилотчи Миср Ортиқов Гуласаллар хонадонига навбатдаги суҳбатни ўтказиш учун кириб келганида у жуда маъюс бўлиб ўтирарди.

— Нима ғап, тинчликми ўзи? — сўради Ортиқов.

Бўлиб ўтган воқеани Гуласалнинг эри Беркинбой ака айтиб берди.

...Эртасига Миср ака Ҳайдаровни чақиртириб келди. Қўни-қўшнилар ўртасида уни роса мулзам қилишди. Ҳайдаров қилган ишларидан уялиб, бош кўтара олмасди.

— Бу нима деган гап ўғлим, — деб куйиниб гапирди бир чол, — ахир, уялмайсанми, колхозимиздаги каттадан-кичикнинг ҳаммаси меҳнат билан банд. Не-не машаққатлар билан етиштирган пахтамизнинг бир граммини ҳам ерда қолмасин деб жон куйдиришяпти. Сен бўлсанг, қачон қарамайлик, безорилик қилганинг қилган. Қачонгача ўзингни бадном қилиб юрасан, ахир!

Миср ака ҳам кўп гапларни айтиб Бегалини уялтирди. Охири у аранг бошини кўтарди, қилмишига пушаймон бўлиб, кўпчиликдан узр сўради. Гуласал ҳам уни кечирди.

Бегали Ҳайдаров билан яқинда учрашиб қолдик. У ўз вақтида танбеҳ берган, тўғри йўлга солиб қўйган жамоатчиликдан миннатдор бўлиб гапирди. Колхозда унумли меҳнат қилаётганлиги, топшириқни ортиғи билан бажараётганлигини айтди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз партия ташкилоти олиб бораётган сиёсий-тарбиявий ишлар кун сайин яхши натижалар бермоқда. Айниқса, сиёсий ташкилотчилар амалга ошираётган тадбирлар ибратлидир.

Колхозда ҳаммаси бўлиб 70 дан ортиқ сиёсий ташкилотчи бор. Уларнинг ҳар бирига 10—15 тадан хонадон бириктиб қўйилган. Сиёсий ташкилотчилар вақти-вақти билан ана шу хонадонларга кириб турадилар. Қўни-қўшниларни йиғиб, турли темаларда суҳбатлар ўтказадилар. Энг муҳими ўша хонадоннинг моддий-маиший шароити билан қизиқиб, зарур ёрдам бўлса дарҳол уюштирадилар.

Сиёсий ташкилотчи Камолиддин Хатамовнинг жонкуярлиги ва яқиндан берган ёрдами туфайли меҳнат қобилиятини йўқотган Жуман исмли йигитга пенсия тайинланди. Колхозчи Ҳадича Тошматова билан суҳбатлашсангиз, сиёсий ташкилотчилар тўғрисида илиқ гапларни айтади.

— Мен илгари кутубхоначи бўлиб ишлардим, — дейди Ҳадича опа, — ҳозир эса далада меҳнат қилаяпман. Бундай ўйлаб қарасам, жуда тўғри иш қилибман. Ахир, билагимда кучим, қувватим бор. Далада ишласам кўпроқ фойда келтираркамман. Бунинг учун сиёсий ташкилотчига раҳмат.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Колхозчилардан Ёқуб Сотиболдиев, Солиҳ Қосимовлар ҳам кўпчиликнинг фикрини ифодалаб бундай дейишди:

— Биз сиёсий ташкилотчиларимиз Ғафур Абдураҳмоновдан жуда-жуда миннатдормиз. Баъзан иш билан бўлиб газета ўқишга ҳам қўлимиз тегмай қолади. Ана шундай пайтда, Абдураҳмонов барака топсин, газета янгиликларидангина эмас, область ва районимиз ҳамда колхозимизда рўй бераётган янгиликлардан ҳам бизни хабардор қилиб туради. Унинг «Оилаларимиз — юксак маданиятли бўлсин», «Бола азиз, одоби ундан азиз» сингари темаларда ўтказган суҳбатлари яхши таассурот қолдирди.

Ҳозир колхозда сўнгги грамм, сўнгги кўсаклар йиғиб олиниб, келгуси йилга тайёргарлик ишлари ҳар тарафлама кучайтириб юборилган.

Ана шундай пайтда сиёсий ташкилотчилар одамларни янги-янги меҳнат ғалабаларига руҳлантирмоқдалар. Омма ўртасида катта сиёсий ва тарбиявий ишлар олиб бориб, белгиланган тадбирларни амалга оширишда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига ҳар тарафлама ёрдам бермоқдалар.

Х. ИКРОМОВ.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллиги муносабати билан чиқарган Чақириқлари областимиздаги барча саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари коллективлари ғайрат-шижоатини янада ошириб юборди. Республикамиз пойтахтидаги пайпоқ-трикотаж фабрикасида социалистик мусобақа авж олиб кетди. Унда иштирок этаётган кўпчилик чеварлар меҳнатда ажойиб намуналар кўрсатишмоқда. Суратда: мусобақа пешқадамларидан (чапдан ўнгга) С. Кун, Н. Абдусатторова, В. Богучерская ва М. Машрапова ўртоқлар. Улар нормани 110 процентга етказиб адо этишмоқда ва муттасил сифатли маҳсулот беришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

УНИ ЭЛ СЕВАДИ

Ярим тун. Қишлоқ ширин уйқуда. Эшикнинг қаттиқ-қаттиқ қоқилиши Муталнн уйғотиб юборди. У елкасига тўнини ташлади-да, бир-икки бор томоқ қириб, дарвозани очди. Эшик олдида бир қиз маюс турарди.

— Отам оғир бетоб бўлиб қолдилар, — деди қиз йиғламсираб, — ёрдам берсангиз деб келдим, Мутал ака.

Мутал қизнинг отасини яхши танирди. Дарҳол кийиниб, колхоз партия ташкилотининг секретари Жамшид Файзуллаевникига йўл олди ва воқеани тушунтириб ундан машина сўради. Кекса колхозчи У. Зоиров шу куни Тошкентга жўнатилди...

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози партия ташкилоти ёш коммунист Мутал Шунқоровни сиёсий ташкилотчи қилиб тайинлаб, унга 15 хонадонни бириктган. Мутал ишдан бўш вақтларида ўзига бириктилган хонадонларга кириб ширин-ширин суҳбатлар қуради, уларнинг ҳол-аҳволидан хабардор бўлади. Керак бўлса ёрдам уюштиради. Шу сабабдан ҳам колхозчилар Муталнн элсевар йигит дейишади.

Кунларнинг бирида у бригада бошлиғи Мовут аканинг хомушроқ бўлиб турганини кўрди-да, меҳрибонлик билан ҳол-аҳвол сўради.

— Э, ука, нимасини айтасан. Ҳосилимиз беҳисоб, чаноқлар қайнаб тошяпти. Атрофдаги барча бригадалар ўз пахтасини машина билан териб, кунига 5—6, ҳатто 10 процентдан топшираётган бўлса-ю, биз қараб турсак.

Мутал бироз ўйланиб тургач, бригадирнинг мақсадига тушунди ва шу уруғлик пахтани ҳам машинада тераверса нима қилар экан-а, деган ўйга борди-да, кейин:

— Майли, кўп ташвишланманг. хўжалик хонадонларига бир кириб чиқсам ёшу-қари ёпирилади, — қўшиб қўйди Мутал.

Шу куни Мутал Шунқоров ўзига бириктилган хонадонларга кириб суҳбат ўтказди. Муддаони тушунтирди. Эртасига бир группа пенсионер отахонлар ва онахонлар этак бойлаб далага чиқишди. Буни кўрган ёшланлар янада кўпроқ ғайрат билан меҳнат қила бошлашди. Натижада бриҳада плани тез суръатлар билан кўтарила борди. Тез кунда план ҳам тўлди. Бригадир Мовут ака Султонов Муталнинг ташкилотчилигига таҳсин ўқиди.

Сиёсий ташкилотчи Мутал Шунқоров фақат сўз билан эмас, ишда ҳам ўзини намуна бўларли даражада кўрсатаяпти. У кунлик нормасини 1,5-2 баравар ортиғи билан бажармоқда.

— Мутал Шунқоровнинг партия сафига ўтишида тавсиянома ёзиб берган ўртоқларнинг хурсандлигини айтмайсизми, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Жамшид Файзуллаев, — у партия топшириғини кўнгилдагидек адо этмоқда. Энг яхши сиёсий ташкилотчиларимиздан бири ҳисобланади. Оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда колхоз партия ташкилотига яқиндан ёрдам беради.

П. УСМОНОВА.

Бир мири фойда, уч мири зиён

5-ғишт заводлари бошқармаси коллективи бинокорлар эҳтиёжини қондириш учун ҳар куни миллионлаб дона ғишт пишириб бераяпти. Бошқарма корхоналарининг кўпчилигида ажойиб механизмлар ишлаб турибди. Янги техника ва технологиядан фойдаланиш бирмунча яхшиланди.

Ютуқлар оз эмас. Уларни яна санаш мумкин. Лекин мен шу ютуқлар соясида қолаётган камчиликлар ҳақида тўхталмоқчиман. Бошқарма корхоналарида тайёрланаётган ғиштнинг сифатсизлиги кўп ҳолларда бинокорлар олдида бизни уялтириб қўймоқда. Хўш, ҳамма иллат нимада? Аввало шу нарсани қайд қилиш керакки, 1, 3, 4 ва 5-ғишт заводларида қуйилган хом ғиштлар тўла қуримасданоқ тоннеллардан олинади-да, печлар ичига тахланади. Натижада ҳўл ғишт яхши қуримай қизариб қолади. Дурустроқ пишганлари ҳам ортиш ва тушириш пайтларида синиб ва уваланиб кетмоқда. Бу аҳвол ғиштлар маркасини ғоятда пасайтириб юбораяпти.

Илгарилари тоннелга қўшимча ҳарорат берилар эди. Бу ишга махсус кишилар бириктилиб қўйилган эди. Энди ўт ёқувчиларнинг йўқлиги натижасида тоннель ҳам, печь ҳам нормада кўрсатилган ҳароратда ишламаяпти. Бошқарма директори С. Ҳикматов ва бош инженер С. Муҳамедов ўртоқлар бу ҳангомадан хабардор бўлсалар ҳам, лекин бирор чора кўрмаяптилар. Қизиқ, бир мирилик фойда кўраман деб, ўн мирилик зиён кўришнинг кимга кераги бор экан!

Маҳсулот сифатининг пасайишида йўл қўйилаётган камчиликлар биргина шу эмас. Одатда тоннеллардан юрадиган вагонеткалар изи доимо тозаланиб турилиши лозим. Лекин бунга ҳеч ким эътибор бермаяпти. Линиялар тупроққа кўмилиб ётибди. Натижада ғишт ортган вагонетка издан чиқиб кетаяпти.

3-ғишт заводида ғишт қуритадиган 10 та тоннель мавжуд. Ана шу тоннелларда 180 та вагонетка ғишт қуритилиши лозим. Лекин, вагонеткаларнинг кўпчилиги ишга яроқсиз бўлиб қолган. Уларнинг буферлари пачоқланиб кетган. Гилдирак ва рельслар оралиғи ўзаро мос эмас. Натижада вагонеткалар ағанаб, ғиштларнинг кўпгина қисми корхонанинг ўзида синиб, уваланиб кетмоқда.

Корхонада давлат плани ҳам тўла-тўкис бажарилмаётир. Завод раҳбарлари бунга ишчи кучининг камлигини рўкач қилмоқдалар. Лекин ишчи кучи етарли даражада топилади. Уларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш, илғорларни мукофотлаш тартибсиз ҳолда. Бу кишилар ғайратини сўндиряпти, ишга бўлган қизиқишни сусайтиряпти.

Ғиштчилар учун яратиб берилган иш шароити ҳам қониқарсиз аҳволда. Ишлаб чиқариш участкаларида доимо ғишт қолдиқлари уюлиб ётади. Ҳаммаёқ чанг, тупроқ. Ишдан чиққан техника қисмлари ҳовлиларда занглаб қолаётир.

4-ғишт заводида август ойи плани оро йўлда қолиб кетди. Ғиштлар ҳаддан ташқари кўп исроф бўлаётганлиги учун ҳам план бажарилмай қолди. Тўкилган хом ғиштларни печь ичига тахлаш ҳеч кимнинг ҳаёлига келмайди. Печлар томи илматешик, деворлари емирилиб кетган. Аҳвол шундай бўлгандан кейин маҳсулот сифати пасаяверади-да. Теварак-атрофни тартибга келтириш, пресс орқа томонидаги металл чиқиндиларни керакли жойга топшириш ва печлар ремонтини йўлга қўйиш корхона директори Ф. Маҳкамовнинг ҳаёлига ҳам келмаяпти.

Ёки 5-ғишт заводидаги аҳволга бир назар ташланг. Корхонадаги печь тутунхонаси ремонти бир неча ойдан бери судралиб келаяпти. Ваҳоланки, бу ишни икки-уч ҳафтадаёқ тугаллаб қўйиш мумкин эди. Лекин раҳбарларнинг бу масалага лоқайдлик билан қараб келаётганликлари маҳсулот сифатига ҳам путур етказмоқда. Печь атрофини айланиб юрадиган янги матовоз линияси қурилиши ҳам туя гўшти еб ётибди. Иш бошланганига ярим йилча бўлиб қолди-ку, ҳамон қурилишнинг охири кўринмайди.

5-ғишт заводлари бошқармаси корхоналарида йўл қўйилаётган бундай камчиликларни кўриб кишининг жони ачийди. Ишчилар ўртасида агитация ва пропаганда ишлари қониқарсиз йўлга қўйилган. Бошқарма клуби ҳеч қандай иш қилмаётир. Сотиб олинган бир неча минг сўмлик чолғу асбоблари чанг босиб, бузилиб ётибди. Клубни безатиш, турли хил тўгараклар ташкил этиш бошқарма касаба союз комитети эътиборидан четда. Бошқарма ошхонасида тайёрланаётган таомлар хили ва сифати ҳам ночор.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми биз саноатчилар олдига улкан вазифалар қўйди. Саноат корхоналари қурилишига кўплаб сифатли ғишт етказиб бериш учун курашмоғимиз лозим. Бошқарма раҳбарлари бунинг учун аввало иш шароитини яхшилаш ва ишчилар моддий манфаатдорлигини ошириш ҳақида қайғуришлари керак. Мавжуд камчиликлар қанчалик тез бартараф этилса, ишимиз шунча баракали бўлади.

М. АЗАМАТОВ,
5-ғишт заводлари бошқармаси ишчиси.

КОНЧИЛАР ТОРТИҒИ

Оҳангарон кон устини очиш разрези коллективи КПСС XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ютуқлар кетидан ютуқларни қўлга киритмоқда. Кон устини очувчилар октябрь ойи бошидаёқ ўн ойлик тупроқ-шағал қазиш ва тоғ жинслари ортиш планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти берган эдилар. Шу кунгача планга қўшимча равишда тупроқ-шағал қазилаётир.

Октябрь ойининг ўн беш кунида механизаторлар 300 минг кубометр тоғ жинсларини қазиб олиб думпкарларга ортиб бердилар. Василий Иванович Головашев бошлиқ 1-участка коллективи бу ютуққа, айниқса, катта ҳисса қўшди. Участка меҳнаткашлари ўн ойлик планга қўшимча равишда юз минг куб тупроқ-шағал қазиб чиқариб отвалларга жўнатишди.

А. ПЕТРОВ,
А. ЦАРЬКОВ.

ҚИШЛОҚ МАДАНИЙ ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДА

«Аҳолининг турмуш маданиятини юксалтириш, — деб таъкидланган эди Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленумида, — ҳозирги кунда биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Бу сиёсий жиҳатдан муҳим масала бўлиб, идеология ва ташкилотчилик ишларининг асосий вазифаларидан бири, коммунистик қурилишнинг қудратли омилидир». Ҳақиқатан ҳам кишиларнинг кайфияти, оиланинг мустаҳкамлиги, бола тарбияси, киши маънавий ва ахлоқий қиёфасининг шаклланиши кўп жиҳатдан турмушнинг қай даражада ва қай йўсинда ташкил этилишига боғлиқдир.

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли колхозчиларнинг моддий ва маданий турмуш шароити тобора яхшиланиб, қишлоқларимизнинг ҳусни, маданий қиёфаси кишини қувонтирадиган даражада ўзгариб, обод ва фаровон бўлиб бормоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг бугунги маданий қиёфаси фикримизнинг далилидир.

Колхоз қишлоғи ўзининг ташқи кўриниши — шинам уй-жойлари, маданий-маиший ва оқартув муассасаларининг жойланиши билан кичик бир шаҳарчани эслатади.

Тўқ ва фаровон колхоз ҳаёти колхозчиларнинг турмуш даражаси яхшиланиб, маданий даражаси юксалиб боришини белгилаяпти. Пахтачиликдан келаётган катта даромад қишлоқ қиёфасининг гўзаллашувига, колхозчилар турмуш даражасининг кўтарилишига замин бўлмоқда.

Мана, бу фактларга эътибор қилинг-а! Колхоз 1964 йилда ҳар гектаридан 21,7 центнердан ҳосил кўтарди. Ёки бу кўрсаткич 1963 хўжалик йилидагига нисбатан гектар бошига 7 центнер кўп демакдир. Натижада, 1964 йилда хўжалик давлатга пахта топшириш планини 121 процент қилиб бажарди. Агар 1963 хўжалик йилида колхозчиларнинг ҳар меҳнат кунига олган иш ҳақи 1 сўм 40 тийинни ташкил этган бўлса, 1964 йилда колхозчиларнинг ҳар меҳнат кунига 2 сўм 36 тийиндан ҳақ тўланди.

Бу кўрсаткичлар колхоз хўжалигининг йил сайин иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланиб, шу асосда қишлоқда маданий юксалиш юз бераётганлигидан далолат беради.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қишлоқда турмуш маданиятини оширишга алоҳида эътибор беряпти. Бу ерда ободончилик ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Масалан, қишлоқ кўчаларига шағал ётқизилди, йўллар текисланди. Кўчаларнинг икки четига эса дарахтлар ўтқазилди.

Колхоз правлениесининг янги биноси қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшди. Бу бино қишлоқда маданият ўчоғи ҳамдир. Алоҳида жиҳозланган залида ҳар куни меҳнаткашлар учун кинофильмлар кўрсатилади.

Қишлоқдаги 303 хўжалик уйлари ёппасига электрлаштирилган. 280 хонадонга радиоточка туширилган. Бундан ташқари, хонадонларнинг қарийб 90 проценти радиола ва радиоприёмникларга, 50 процентдан ортиқроғи телевизорларга эга. Уйлар оқланиб, пол қилинган.

Янгича маросимлар қишлоқ ҳаётига чуқур сингиб бормоқда. Кўпгина кишилар ўз шахсий автомашина ва мотоциклларига эга. 2 та кутубхона аҳолига намунали хизмат қилмоқда. Улар фондида турли соҳага оид 4000 дан ортиқ китоб бор. 200 га яқин киши кутубхонанинг доимий ўқувчиларидир. Қишлоқ ўзининг ўрта мактабига ҳам эга. Бу мактабда малакали педагог кадрлар ёш авлодга таълим-тарбия бермоқда.

Шуниси қувонарлики, бундан бир неча йил муқаддам бу ерда олий маълумотли кишилар бармоқ билан санарли даражада эди. Қишлоқда ҳозир 1800 киши яшайди. Шулардан 25 киши олий маълумотли, 50 га яқин киши эса ўрта маълумотлидир. Қишлоқнинг 40 дан ортиқ йигит-қизи ҳозир пойтахтдаги олий ўқув юртларида ўқимоқда. Тошкент политехника институтининг ўқитувчиси Муҳаммадиёр Валиев, Тошкент театр-рассомчилик институтининг ассистенти Умар Усмонов, Тошкент давлат педагогика институтининг ўқитувчиси Муборак Исаева, Тўйтепа клиникаларидан бирида ишлаётган врач-стоматолог Неъмат Усмонов ва бошқалар шу қишлоқнинг фахрли зиёлилари ҳисобланадилар.

Қариялар тўғрисида ҳам алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Улардан 208 киши пенсия олади.

Кишиларнинг соғлиғи ва кайфияти қанчалик яхши бўлса, меҳнат унумдорлиги ҳам шунча юқори бўлади. Колхозчиларнинг маданий дам олишлари масаласи ҳам колхоз правлениеси диққат-эътиборида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленумида турмуш маданиятини ошириш халқ ҳаётига янги одатларни, янги гражданлик маросимларини жорий этиш билан боғлиқ эканлиги таъкидланди. Ана шундай янгича маросимлар, комсомол тўйлари мана бир неча йилдирки, тобора қишлоқ турмушига сингиб бормоқда. Қишлоқда бундай тўйлар ўтказиш традицияга айланиб қолди. Комсомол аъзолари Аҳмад Махаматов билан Замира Ваҳобоваларнинг, ТошДУ студентлари Зуҳриддин Исмоилов ва Тўхтахон Ҳасанова, ТошМИ студенти Эркин Орипов ва Марварид Мирзаева, Эркин Саримсоқов ва Қамбар Муҳамедоваларнинг бўлиб ўтган никоҳ тўйлари мақтаса арзийдиган ва ҳавас қилса бўладиган янгича тўйлар бўлди. Бахтиёр турмуш йўлига биринчи бор қадам қўяётган бу ёшларга никоҳ гувоҳномаси тўй маросимида тантанали суратда топширилди.

Қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш йўлида бу йил ҳам анчагина ишлар қилинди. Ҳозир 200 ўринли ёзги кинотеатр, янги болалар боғчаси ва медпункт қуриляпти. Яқинда янги магазин ишга тушди. Бундан ташқари, типовой усулда уй-жой қуриш, қишлоқ участкасига асфальт ётқизиш ҳам мўлжалланган.

Ҳа, Терешкова номли колхоз бой хўжаликка айланмоқда, унинг маданий қиёфаси ўзгариб, шаҳар даражасига яқинлашмоқда.

Қ. ОРИПОВ.

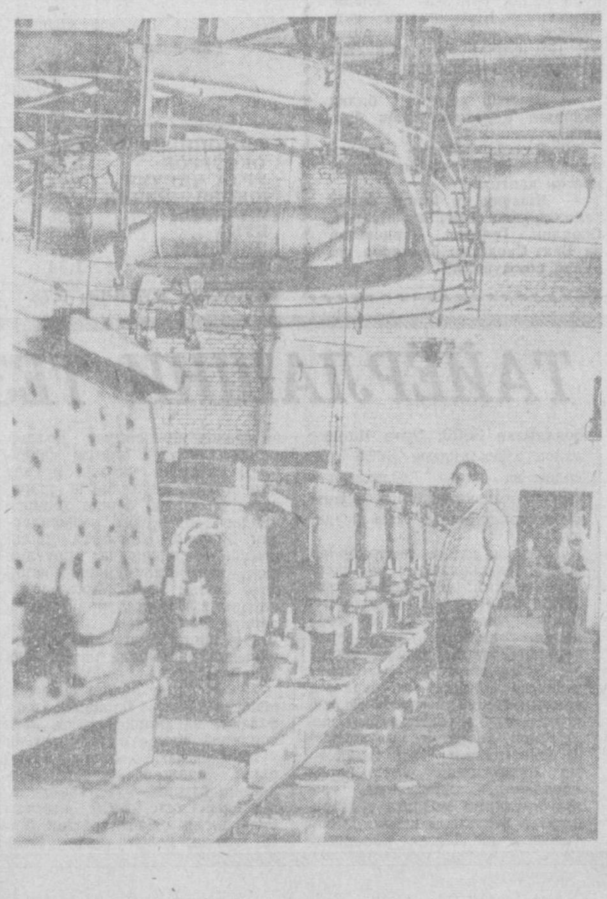

Оҳангарондаги «Сантехлит» заводининг иккинчи навбати муддатидан 6 ой илгари фойдаланишга топширилди. Уй-жой қурилиши учун санитария-техника асбоб-ускуналари тайёрлаб бераётган бу янги корхона ўз маҳсулотини Ўрта Осиёдаги қардош республикаларга ҳам юбораётир. Суратда: заводнинг қолиплаш цехи.

Г. Пун фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Совет социалистик давлатининг бузилмас негизи — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи мустаҳкамлансин ва равнақ топа берсин!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун, социалистик саноатни янада юксалтириш учун курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг октябрь Чақириқларидан).

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

РАК ЕНГИЛАДИ

Шу йилнинг сентябрь ойида Италиянинг пойтахти Римда радиолог олимларининг жаҳон конгресси бўлиб ўтди. Бу катта анжуманда рак касаллигининг олдини олиш ва уни даволаш масаласи муҳокама қилинди.

Конгресс ишида СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси Г. Зедгенидзе бошчилигидаги совет делегацияси ҳам иштирок этди. Совет делегацияси составида Ўзбекистон рентгенология, радиология ва онкология илмий-текшириш институтининг директори профессор Жўра Абдурасулев ҳам бор эди. Мухбиримиз профессор билан учрашиб, конгресс иши ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Радиологларнинг жаҳон конгресси медицина практикаси олдида турган муҳим проблемаларни ҳал қилишда катта роль ўйнайди, — дейди профессор. — Ҳақиқатан ҳам бу анжуман ишига жаҳон олимлари катта қизиқиш билан қарадилар. Конгрессда жаҳондаги 66 мамлакатдан 5600 киши қатнашди.

Ўзингизга маълумки, рак касаллиги медицина фани олдида турган муҳим муаммолардан биридир. Ҳозирда бу соҳада катта илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Албатта, ракни даволаш йўлида дастлабки жиддий муваффақиятлар қўлга киритилди.

Конгрессда сўзга чиққан нотиқларнинг нутқларида ана шу ютуқлар ҳақида гапирилди. Ҳозирда жаҳон радиология фани рентген аппаратлари, телевизион техника, видиомагнитофон каби ишончли техника воситаларига таяниб иш кўрмоқда. Рак касаллигини аниқлашда ва даволашда нишонли атом нурлари ҳам жуда қўл келмоқда.

Шуниси қувонарлики, Совет Иттифоқи радиолог олимларининг қилаётган ишлари жаҳон радиолог олимлари ишидан сира қолишмайди. Жумладан, республикамизда ҳам бу соҳада анчагина ишлар қилинди. Конгресс қатнашчилари Ўзбекистон рентгенология, радиология ва онкология институти томонидан амалга оширилган ижодий ютуқлар ҳақида фахрланиб гапирдилар. Яқиндагина институтимиз олими И. Диман рак ташувчи моддалар ва уларни нурлар ёрдамида даволаш методи бўйича докторлик диссертациясини ёқлади. Институтимизнинг старший илмий ходими Н. Адамов эса ошқозон ва ичак трактидаги рак касалликларини томография методи билан даволаш деган темада докторлик диссертациясини ҳимоя қилади. Шунингдек, ҳозирги кунда Г. Иброҳимов, М. Муродхўжаев, М. Абдуллахўжаева каби олимлар докторлик диссертациялари устида иш олиб бормоқдалар.

Биз, конгресс қатнашчилари Флоренциядаги рентгенология илмий-текшириш институти олиб бораётган ишлар билан танишдик. Шунингдек, Венеция, Неаполь, Милан каби шаҳарларни бориб кўрдик. Институтимиз олимлари билан кўпдан бери ўзаро ёзишма ташкил этган италиялик, америкалик, болгариялик радиологлар билан учрашдик.

Рак енгилади. Чунки, уни даволаш ва таг-туги билан йўқ қилиб юбориш учун медицина фанида етарли асослар бор.

Навбатдаги конгрессни 1969 йилда Токио шаҳрида ўтказишга қарор қилинди.

Танишинг: Ҳафиза Қўчқорова — Янгийўлдаги Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг чевар теримчиси. Бу серғайрат қиз мавсумда 10 минг килограмм пахта теришга сўз берган эди. Шу кунгача унинг хирмонга тўккан «оқ олтин»и 8 минг килограммдан ошиб кетди. Ўртоқ Ҳ. Қўчқорова «Зиммага олган социалистик мажбуриятимни ҳам бажардим» деб айтадиган кунлар узоқ эмас.

А. Абалян фотоси.

ПАХТАЗОР ЮЛДУЗЛАРИ

Дала бўйлаб қиз-жувонларнинг шўх яллалари эшитилади. Оппоқ очилган чаноқлардаги пахта юлдузлар чаманини эслатади. Колхоз марказидан чиқиб келаётган енгил машинамиз ойнасидан атрофга суқланиб, ҳавас билан назар ташлаб борамиз. Инъом Маърупов бошлиқ бригаданинг пахта майдонига етиб келганимизда машина секинлашди.

— Бу ернинг одамлари асл деҳқонлар, — деди ҳамроҳимиз. — Улар меҳнатдан барака топаётганларини яхши билишади. Пайти келдими, ёшу-қари демай, далага отланишади, ишни уйқусида босишади...

Машина дала ўртасидаги шийпонга бурилди. Шинам безатилган озода шийпонда колхозчиларнинг фарзандлари беланчакларда ором олиб ухлашаяпти. Ясли мудираси гўдаклар бошида парвона. Салом-аликдан сўнг ундан сўрадик:

— Инъом ака қаердалар?

— Теримчилар орасида, — жавоб берди мудира.

Пахтазорга — теримчилар томонга йўл олдик. Ҳамроҳим колхоз раиси Холиқул Абдиқулов карта чеккасидаги ёлгиз оёқ йўлдан кетатуриб тушунтирарди:

— Бригадиримиз юрагида ўти бор одам. Бригада аъзолари бу йил 20 гектардан ортиқ тўқайзорни пахтазорга айлантиришди. У ерда ҳам ҳосил баракали бўлди.

Пахтазорда иш қизгин. Чаноқлардан қайнаб тошган дурдоналар жадал териб олинаяпти. Чаққон қўллар дам чаноқларга, дам этакка югуради.

— Ҳорманглар онажонлар, қалай чарчамаяпсизларми? — сўради раис.

— Чарчайдиганлардан эмасмиз, ишни чарчатамиз, — деб жавоб қайтарди шаддод қиз Меҳрибон.

Шу пайт бу ерга бригада бошлиғи Инъом аканинг ўзи келиб қолди. Ҳол-аҳвол сўрашдик. Кейин у бизга бригаданинг ишлари ҳақида гапириб берди.

— 152 гектар майдонимиз бор. Гектар бошига 28 центнердан хирмон кўтармоқчимиз. Колхозда биринчи бўлиб маррага етдик. Механизатор-звено бошлиқларимиздан Абдураим Абдусаматов, Дилоур Усаинов, Турсунбой Абдухатов, Мирзакарим Мираҳмедов сингари азаматларимиз машина билан 60-70 тоннадан пахта териб беришди.

...Чевар қизлар билан хайрлашиб, хирмон томон кетдик.

— Қизим, бугун қанча тердинг? — деб сўради раис пахтасини тарозига қўяётган Марям Аҳмедовадан.

— Ҳозиргача 68 килограмм.

— Кеча-чи?

— Етмиш килограмм.

— Баракалла қизим! — Мамнун бўлди раис.

Тарозибон Облоқул Эшонқуловнинг қўли-қўлига тегмайди. Меҳрибон Иномова, Замира Аббосова, Карима Абдураимова, Қўйди Жўраева, Иноят Қодирова, Мавжи Файзиева, Нори Масалиева, Анор Айматовалар кундан-кунга теримни жадаллаштиришаяпти, хирмонга барака киритишаяпти. Ҳа, шу боисдан бу бригадада ҳозир ҳам кунига йиллик планнинг икки процентига етказиб пахта тайёрланаяпти.

— Мажбуриятимизни ҳам албатта ортиғи билан адо этамиз, — дейишмоқда бригада азаматлари.

Пахтазор юлдузларининг бу сўзлари қатъий!

Н. ЭШҚОБУЛОВ,

Бўкадаги Охунбобоев номли колхоз.

КАНОП ҲОСИЛИ КЎПАЙМОҚДА

Каноп экиш билан шуғулланаётган хўжаликларимиз кейинги йилларда бу экиндан катта-катта ҳосил олмоқдалар. Каноп толаси пишиқ ва гигроскопик хосиятлари яхши бўлганлиги сабабли шакар, дон ва бошқа озуқа маҳсулотларини сақлайдиган қоплар ясаш учун ундан кенг фойдаланилмоқда.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш каноп толасидан ясалган қоп-қанорларни янада кўпроқ талаб қилади. Фақат пахтани қоплаш учунгина 40 миллион метрдан кўпроқ шундай материал зарур.

Демак, канопга бўлган талаб кўпайиб бормоқда. Аммо, каноп етиштиришни асосан ҳосилдорликни янада ошириш йўли билан кўпайтириш кўзда тутилмоқда, деди СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг вакили ТАСС мухбири билан суҳбатда. Каноп етказиб берувчи асосий район бўлган Ўзбекистонда гектаридан олинадиган ўртача ҳосил ҳозирдаёқ 140 центнерга етказилди. Тошкент областининг Юқори Чирчиқ зонасидаги хўжаликларда ҳар бир гектардан 180—230 центнер, илғорлар эса бундан ҳам кўпроқ—250—260 центнер каноп пояси олмоқдалар.

Дуккакли-дон ва дуккакли экинлар ҳосили йиғиштириб олинган ерларга каноп экаётган хўжаликлар энг яхши натижаларга эришаётганликларини тажриба кўрсатиб турибди. Бундай ҳолларда ҳар бир гектардан қўшимча равишда яна 15—20 центнер каноп ҳосили олинмоқда. Каноп экилган ернинг ўзига яна каноп экиш, маккажўхори ҳосили йиғиштириб олинган ерларга каноп экиш ҳам мумкин.

Мамлакатнинг марказий илмий тадқиқот муассасалари, СССР ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрликлари илғорларнинг тажрибаларини умумлаштирдилар. Энг яхши хўжаликлардаги экин майдонларининг ғоят самарали структураси қандай бўлиши аниқланди. Шу хўжаликларда ҳайдалаётган ерларнинг 65—70 процентига каноп экилмоқда, 16—19 процентига беда сепилмоқда, 5—6 процентига шоли, 8 процентига дон ва силос олиш учун маккажўхори, 1—2 процентига сабзавот ва полиз экинлари экилмоқда.

Канопдан мўл ҳосил олишни таъминлаётган кўпгина факторлар бор. Шу факторларнинг ҳаммасини ҳисобга олиш керак. Биринчи даражада зарур шартлар қаторида пайкалларни йириклаштириш ва яхшилаб текислаш, ўғитлар солиш, ерни ўз вақтида кузда шудгор қилиб қўйиш, энг самарали қилиб эгатлар орқали суғориш, канопнинг районлаштирилган навларини экиш кераклигини кўрсатиб ўтиш лозим.

Тола олиш учун экиладиган каноп уруғини мамлакатнинг ҳамма районлари учун Ўзбекистон етказиб бермоқда. Деҳқончилик маданиятини ошириш вазифаси биринчи ўринга қўйилаётган ҳозирги вақтда каноп уруғини етиштириш алоҳида катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Каноп уруғини етиштиришга катта эътибор бериш керак. СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ҳар йил ҳар бир хўжалик канопнинг учинчи репродукция уруғлигини етказиб бериши лозим деб ҳисоблайди. Шу сабабли ҳамма хўжаликларда тола олиш учун каноп экилган майдоннинг 10—20 процентини уруғлик етиштириладиган участкага айлантириш керак.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг тавсияномаларида каноп экинларини парвариш қилишнинг батафсил агротехника ва каноп етиштириш билан боғлиқ бўлган масалаларнинг ҳаммаси кўрсатиб берилган. Бу тавсияномалар каноп экиш билан шуғулланаётган хўжаликларга ёрдам учун нашр этилди. (ТАСС).

ЕР КУРРАСИДА

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРГА

МОСКВА, 22 октябрь. (ТАСС). Чили миллий конгрессининг делегацияси бугун Москвадан мамлакат бўйлаб сафарга жўнаб кетди. СССР Олий Советининг меҳмонлари депутатлар палатасининг раиси Эухенио Бальестерос бошчилигида Таллинга, Киевга, Тошкент ва Ленинградга бориб келадилар.

Чили парламенти аъзоларининг сафарида СССР Олий Советининг депутати И. П. Скулков билан Чилининг Совет Иттифоқидаги элчиси Максимо Пачеко Гомес уларга ҳамроҳ бўлиб юрадилар.

А. А. ГРОМИКО КУБА РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ГАВАНА, 22 октябрь. (ТАСС). Кубага визит қилиб келган КПСС Марказий Комитетининг аъзоси СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико 22 октябрь кунининг иккинчи ярмида Куба Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари билан учрашди. Самимий дўстлик вазиятида ўтказилган учрашув вақтида ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар устида фикрлашиб олинди.

Учрашувда Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ва Куба революцион ҳукуматининг бош министри Фидель Кастро Рус, Куба Республикасининг президенти Освальдо Дортикос Торрадо ҳамда Куба Коммунистик партияси ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари қатнашдилар.

Учрашувда СССР нинг Кубадаги элчиси А. И. Алексеев ҳам ҳозир бўлди.

ҲИНДИСТОНЛИК МЕҲМОНЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Ҳиндистондан келган меҳмонлар — Ҳиндистондаги штатлар қонун чиқарувчи мажлислари депутатлари делегацияси аъзоларининг мамлакатимиз бўйлаб қилаётган сафарини дўстлик миссияси деб атамоқдалар. Меҳмонлар Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари ва интеллигенциясининг яратувчилик меҳнати билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар.

Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзолари дўст мамлакат вакилларини шоду хуррамлик билан кутиб олдилар. Улар меҳмонларга ўзларининг кўп тармоқли хўжаликларини кўрсатдилар, етти йилликнинг якунловчи йилида қўлга киритган ютуқларини гапириб бердилар.

— Биз ўзбек деҳқонлари билан танишганимиздан бахтиёрмиз. Колхоз тузуми — энг илғор тузум эканлигини уларнинг ишлари кўрсатиб турибди, — дейди делегация бошлиғи, Ҳиндистон парламент ишлари ва алоқалари министри Сатья Нарайян Синха.

Ҳиндистон министри Совет Шарқида эришилган тараққиётнинг катта аҳамиятини таъкидлайди. У айтадики, икки қитъа — Европа ва Осиёда буюк давлат бўлган Совет Иттифоқи ўз экономикасини ниҳоятда тез юксалтириш билан Осиё мамлакатларидаги халқларнинг ҳаётига катта таъсир кўрсатмоқда, ана шу халқлар ўз хўжалигини ўстириш учун қандай имкониятларга эга эканлигини уларнинг кўзига кўрсатиб қўймоқда. Баъзи одамларнинг Совет Иттифоқи Осиёга алоқаси йўқ давлат деган гаплари бемаъни даъволардир. Совет Иттифоқи — Осиёнинг энг ривожланган қисми бўлиб, Осиё халқларининг машъалидир. Совет Шарқидаги экономиканинг тараққиёти Ҳиндистон учун яхши намуна ҳисобланади.

Меҳмонлар Ўзбекистон билан танишишни давом эттириб, Чирчиққа бордилар ва у ерда электрохимия комбинатини кўрдилар. Улар республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари, янги қурилишлар билан ҳам танишдилар.

Ҳиндистонлик меҳмонлар 23 октябрда виставкада бўлишиб, Ўзбекистоннинг экономика ва маданиятини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини тасвирловчи хилма-хил экспонатларни кўздан кечирдилар.

Меҳмонлар шу куниёқ академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтини бориб кўрдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова Ҳиндистон штатлари қонун чиқарувчи мажлислари депутатлари шарафига зиёфат берди. Самимий дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Е. С. Насриддинова ва делегация бошлиғи Сатья Нарайян Синха нутқ сўзладилар.

Ҳиндистонлик меҳмонлар 23 октябрь кечқурун Тошкентдан Ашхободга жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

ПРАГАДА КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ПРАГА, 21 октябрь. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги хабар беради: бугун Прагада коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг коммунистик интернационал VII конгрессининг 30 йиллигига бағишланган учрашуви бошланди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари В. Коуцкий учрашув қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзлади.

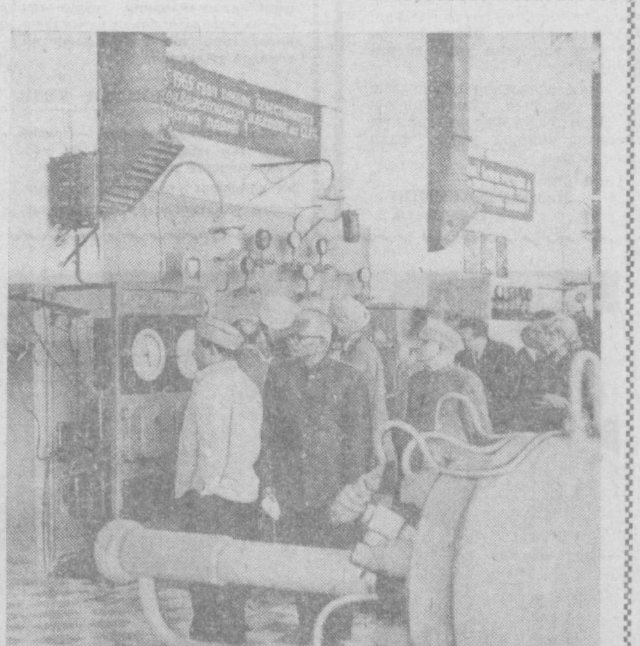

Суратда: ҳинд делегацияси аъзолари Чирчиқ электрохимия комбинатида.

И. Душкин фотоси.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

АМЕРИКА АГРЕССОРЛАРИНИНГ ЖИНОЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 22 октябрь. (ТАСС). Америка агрессорлари 21 августдан бошлаб сентябрнинг охиригача Хионгхоа районидаги (Куангчи вилояти) тўртта қишлоқ территориясида бир неча марта заҳарловчи химиявий моддалар сочдилар.

550 квадрат километр майдондаги экинларнинг деярлик ҳаммаси химиявий заҳарловчи моддалар таъсиридан нобуд бўлди, юзлаб кишилар жароҳатланди, уларнинг кўпчилиги ўлди.

Америка агрессорларининг бу жиноий ишларидан, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги Жанубий Вьетнамдан олинган хабарга асосланиб, ҳам Жанубий, ҳам Шимолий Вьетнам халқлари қаттиқ ғазабланмоқдалар.

ХАНОЙ, 22 октябрь. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради: Америка самолётлари 20 октябрда Вьетнам Демократик Республикаси территориясига бостириб кириб, Бактхай, Футхо ва Тхань Хоа вилоятларидаги аҳоли яшайдиган бир қанча районларни ҳамда Хонме, Хонмат ва Конка оролларини бомбардимон қилди. Шу муносабат билан Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик мактуби юборди.

МЕҲНАТ БИЛАН КАПИТАЛ КУРАШИ

ИТАЛИЯ

«Фучине Меридионали» компаниясининг Бари шаҳридаги металлургия заводи ишчилари забастовка бошлаганига бир неча кун бўлди. Ишчилар меҳнат шароити зарарли бўлганлиги сабабли иш ҳақини оширишни талаб қилганларидан кейин завод маъмурияти корхона ишчиларидан 11 кишини ишдан ҳайдашга қарор қилганлигига жавобан ишчилар шу забастовкани бошлаган эдилар.

АРГЕНТИНА

Аргентинанинг Санта-Фе ва Сан-Хуан вилоятларидаги ўқитувчилар касаба союзининг чақириғига биноан ўрта, бошланғич ва махсус мактаблардаги ўқитувчиларнинг ялпи забастовкаси бошланди. Улар ҳукуматнинг маориф эҳтиёжларига бераётган маблағини кўпайтиришни, иш ҳақини оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилмоқдалар.

Забастовка қатнашчилари ўтган ойлар учун ҳанузгача тўланмаган маошларни тўлашни ҳам талаб қилмоқдалар. Ҳукумат ўқитувчиларга иш ҳақини сира ўз вақтида тўламаётир. Масалан, баъзи вилоятларда ўқитувчиларга ҳатто ўтган йилнинг бир неча ойи учун ҳам иш ҳақи тўлангани йўқ.

ПАНАМА

Панама давлат хизматчиларининг миллат мажлиси (парламент) биноси олдида 20 октябрда ўтказган намойиши 6 соат давом қилди. Хизматчилар, жумладан ўқитувчилар ва медицина ходимлари иш ҳақини оширишни бир неча ойдан бери талаб қилмоқдалар.

Панаманинг жами миллий даромадини 20 оила контроллик қилиб турган бир вақтда давлат хизматчилари ўзларининг энг зарур эҳтиёжларини қондира олмаётирлар, дейишди намойишчиларнинг раҳбарлари парламент бюджет комиссиясининг аъзоларига.

Давлат хизматчиларининг вакиллари, агар бизнинг талабларимиз қондирилмаса, курашнинг бошқа формаларини ҳам қўллаfamиз, деб огоҳлантиришди. (ТАСС).

АГРЕССОРЛАР ҲАДДИДАН ОШМОҚДА

Ҳозирги кунда АҚШ зўр бериб Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини янада кенгайтиришга уринаётир. У даставвал Жанубий Вьетнамдаги ўз ҳарбий қуролли кучлари сонини оширишга ғоят катта аҳамият бермоқда. Яқинда АҚШ ҳукумати бу ерга навбатдаги катта ҳарбий кучни юборди. Бу 20 минг кишидан иборат махсус сафарбар дивизия бўлиб, ундаги барча солдат ва офицерлар «партизанларга қарши уруш» тактикасига ўргатилган.

Одатдаги армия дивизияларидан фарқли ўлароқ, сафарбар дивизияда ўрта ва оғир артиллерия ҳамда бронетанк бўлинмалари оз бўлиб, унинг ўрнига вертолёт ва самолётлар (450 та) сони тўрт баравар кўпайтирилган. Дивизия ихтиёридаги 1650 та юк машинаси ва бронетранспортёр эса қуруқликда тез ҳаракат қилиш имконини беради. Ҳозирги кунда бу дивизия шошилинч равишда Плейку ва Куи-Ньон ўрталигидаги Ан-Кеда жойлашмоқда. Америка газеталарининг ёзишича, унга Плейкуни қутқазиш топширилган. Сафарбар дивизиясининг Жанубий Вьетнам қирғоғига келтириб туширилиши билан АҚШнинг бу ердаги ҳарбий қуролли кучлари сони 130 мингдан ошиб кетди.

Вьетнамдаги уруш муносабати билан АҚШ ўз қуролли кучларини янада кўпайтиришга киришди. 30 сентябрда АҚШ мудофаа министри Макнамара матбуот конференциясида қилган баёнотида миллий гвардия ва резерв кучлардан «сараланган кучлар» тузиш плани ҳақида гапирди. «145 минг кишидан иборат ана шу «сараланган кучлар» тузишдан мақсад миллий гвардия ва резерв кучларини тез муддат ичида жанговар ҳолатга келтиришдир, — деди у. Мухбирларнинг саволларига жавоб бериб яна Макнамара: «Пентагон Жанубий Вьетнамдаги ўз қуролли кучларини зарур бўлган миқдоргача кўпайтираверади» деди.

Жанубий Вьетнамга кун сайин ташиб келтирилаётган қуролли кучларини «қонунлаштириш» мақсадида АҚШ у ердаги маҳаллий ҳукуматни аҳён-аҳёнда ёрдам ҳақида илтимос қилдириб ҳам қўяди. Яқинда «Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг Жанубий Вьетнамдан олиб ёзган хабарига қараганда, Сайгондаги қўғирчоқ режимнинг бошлиғи Нгуен Као Ки гўё Америкадан олинаётган ҳарбий «ёрдам»ни янада кенгайтиришни сўраган.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Рестоннинг Сайгондан берган хабарига қараганда, ҳозирги вақтда АҚШ Жанубий Вьетнам халқига қарши янги тактика — «душманни аёвсиз равишда қириш» тактикасини қўллаётир. Улар бу тактика билан Жанубий Вьетнам халқини ёппасига қиришни планлаштирмоқдалар. Ҳозир ана шу тактикага амал қилиб, АҚШ ҳарбий маъмурлари Жанубий Вьетнамдаги сал шубҳа туғдирган ҳарбий аҳоли пунктини ёппасига бомбардимон қилаётир.

Шуни қайд қилиш лозимки, Америка империалистлари Жанубий Вьетнамда атом қуролидан бошқа ҳозирги замон уруш қуролларининг барча турларини ишга солмоқдалар. Америкалик одамхўрлар бу ердаги ўз жиноятларини янада ошириб юборди. Миллионлаб кишилар Америка агрессорларига лаънат ўқиди, у ердаги ваҳшийликка чек қўйилишини талаб қилди. 20 сентябрда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Ижроия Комитети тинчлик учун курашувчи барча ташкилотларга мурожаат қилиб, уларни Американинг Вьетнамдаги ваҳшиёна кирдикорларига қарши курашга чақирди. «Заҳарли газларни қўллаш, — дейилади мурожаатда, — 1925 йил 17 июлда қабул қилинган Женева протоколига хилоф бўлиб, АҚШ ана шу халқаро қонунни поймол қилмоқда».

Дастлаб Оқ уйдаги жаноблар халқлар тазйиқидан чўчиб, бу воқеа учун Жанубий Вьетнамда заҳарли газни ишлатган бўлинма командирлари айбдор, деб кўрсатишга уриндилар ва бу масалада АҚШ ҳукуматидан ваколат бўлмаганлигини билдирди. Бу ҳақиқатга хилоф, пуч сафсатадир. Аслида заҳарли газлар Америка ҳукуматининг буйруғи билан ишлатилмоқда ва бу соҳада АҚШ Жанубий Вьетнамдаги ўз генералларига катта ҳуқуқлар бериб қўйган. АҚШ мудофаа министрининг ўринбосари Сайрес Вэнснинг «бизнинг миллий сиёсатимиз оммавий чиқишларни бостириш учун заҳарли газларни ишлатишни ҳеч қачон тақиқлаган эмас ва тақиқ қилмайди ҳам» дегани бунинг исботи эмасми?!

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

Америка империалистларининг Вьетнамдаги ёвуз қилмишлари жазосиз қолаётгани йўқ. 1961 йилдан 1965 йилнинг апрель ойигача ўтган вақт ичида Жанубий Вьетнам халқи ва озодлик армияси қўғирчоқ ҳукумат армиясининг 550 мингдан ортиқ солдат ва офицерини ўлдирди, ярадор қилди ва асир олди, 2.100 та вертолёт ва самолётини ишдан чиқарди, 1000 дан ортиқ ҳарбий кема ва катерни ғарқ қилди, 2 минг 300 бронетранспортерни йўқ қилди, мамлакатнинг эса 4—5 қисмини озод қилди.

Бу рақамлардаги техника талафоти тўла равишда Америкага тегишли бўлиб, одамлар ҳисобида ҳам империалистлар минглаб кишиларидан ажралдилар. Француз ҳарбий мутахассиси генерал Галлуанинг тан олишича, АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги талафоти иккинчи жаҳон урушидан Америка кўрган зарарга нисбатан уч марта ортиқдир.

Шу кеча-кундузда Жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронтининг жангчилари Меконг дарёси дельтасида, Сайгон яқинида шиддатли ҳужумга ўтиб, Америка ва унинг қўғирчоқ Ки ҳукумати кучларига катта талафот етказмоқдалар. Халқ Америка империалистларига зарба беришга қатъий бел боғлаган. Яқинда матбуотда эълон қилинган хабарга қараганда 2 миллиондан ортиқ Вьетнам ёшлари агрессорларга қарши курашга сафарбар қилишни сўраб ариза ёзганлар.

Вьетнам халқи ёлғиз эмас. Уни дунёдаги барча тинчликсевар халқлар қўллаб-қувватлайдилар; қудратли социалистик лагерь, унинг байроқдори Совет Иттифоқи Америка империализмининг бу ердаги ёвузлигига қарши курашни маънавий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга ҳар вақт тайёр эканлигини билдириб келмоқда.

Америка империалистлари учун фақат бир йўл бор. У ҳам бўлса урушни тўхтатиш, Вьетнамдан чиқиб кетиш, 1954 йилги Женева Кенгаши қарорларига риоя қилишдир. Агар шунга риоя қилинмас экан, унда Америка империалистлари бу ердан шармандаларча улоқтириб ташланади.

Б. МАННОНОВ,

тарих фанлари кандидати.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ" НАТИЖАЛАРНИ ХАБАР ҚИЛАДИ

„ОШХОНА ТОЗА, ОВҚАТИ СИФАТЛИ БЎЛСИН"

Шундай сарлавҳа билан газетамизнинг 19 сентябрь сонида босилган рейд материалида пойтахтнинг Ленин районидаги баъзи ошхоналарда овқатларнинг сифатсиз тайёрланаётганлиги, ошхона ходимларининг санитария-гигиена қоидаларига жиддий эътибор бермаётганликлари, биноларнинг ўз вақтида ремонт қилинмаётганлиги танқид қилинган эди.

Шаҳар умумий овқатланиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Сютягина шу мақола юзасидан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди:

«Мақола газетада эълон қилингандан кейин бошқарма советида ҳамда Ленин район ошхоналар тресты коллективи ўртасида атрофлича муҳокама қилинди. Мақолада кўрсатилган фактлар ва танқидий фикрларнинг тўғрилиги тўла эътироф этилди. Мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалий тадбирлар кўрилди. Таомларни тайёрлашда сифатига, озодаликка етарли эътибор бермаётган ошхона ходимларидан 4-ошхонанинг бригадир-ошпази Дадахўжаев, 16-ошхона ошпази Глебова ўртоқларга қаттиқ виговор, 13-ошхона мудири Гризунов, шу ошхонанинг ошпазлари Павлова билан Абдураҳмонова ва бош бухгалтери Калашникова ҳамда 4-ошхона мудири Гусейнова ўртоқларга эса виговор эълон қилинди. Шунингдек, ошхоналар трестининг технологи Егорова ошхоналар иши устидан контролликни бўшаштириб юборганлиги учун огоҳлантирилди.

Шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, 2-мебель фабрикаси ҳамда авторемонт заводи раҳбарлари корхона ҳузуридаги ошхона биноларини вақти-вақти билан ремонт қилиб туришга мутлақо эътибор бермаётирлар. Бу ҳақда бошқарманинг ва бошқа тегишли ташкилотларнинг огоҳлантиришига қарамай, улар ҳамон бепарволик қилиб келмоқдалар».

„БОРАДИ-Ю, ҚАЙТМАЙДИ"

Газетамизнинг 10 сентябрь сонида босилган «Боради-ю, қайтмайди» сарлавҳали мақолада Тошкентдаги «зангори экран» телеателье қабул пунктлари кейинги кунларда аҳолига қониқарсиз хизмат кўрсатаётганлиги ва пунктлардаги тартибсизликлар танқид қилинган эди.

Телеателье бошлиғи ўртоқ Жўраев шу мақола юзасидан қуйидагиларни хабар қилди:

«Мақола коллектив ўртасида кенг муҳокама қилинди. Фактлар, танқидий мулоҳазалар тўғри, деб топилди. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Радио ва телевизорларни ремонт қилиш муддатлари қисқартирилиб, сифатини яхшилаш мақсадида қабул пунктлари пойтахтимиз районларидаги телеателье филиалларига биркитиб қўйилди. Куйбишев район филиалига 12, 17-қабул пунктлари, Фрунзе район филиалига 7,8-пунктлар, Октябрь районига 3,4-пунктлар, Киров районига эса 18-қабул пунктлари биркитилди.

Район филиаллари бошлиқларига жойларда қўшимча қабул пунктлари очиш ва уларни тажрибали кадрлар билан таъминлаш тўғрисида топшириқ берилди.

Радиомеханикларнинг радиоприёмник ёки телевизорларни сифатсиз ремонт қилганлиги аниқланган тақдирда, қайта ремонт қилиш ўша айбдорларнинг ўзлари ҳисобидан бажарилиши ҳақида буйруқ берилди. Шунингдек, камчиликларга йўл қўйган ходимлардан марказий устахонанинг участка бошлиғи В. Г. Хадченкога виговор, Каллахона маҳалласидаги 4-қабул пунктининг ходими Рашидовага эса қаттиқ виговор эълон қилинди. Фрунзе районидаги филиал бошлиғи Ю. В. Маньков, бригадир Қ. М. Томилов ҳамда техника бўлимининг бошлиғи Л. М. Янчинский ва бош инженер Р. И. Романикин ўртоқлар огоҳлантирилди».

БЕШ ШЕЪР

КУНЛАРИМ...

Кунларим.
Чопоғон шунчалар
Кунларим.
Сизларни ким чорлар.
Кунларим,
Қайларга шошасиз
Кунларим,
Қайларга қочасиз.
Кунларим,
Шошасиз висолга
Келажак кунларга,
Иқболга.
Кунларим,
Манзилга етасиз
Кун кетиб,
Кун кириб эрта сиз.
Кунларим
сиз жуда чопоғон,
Бўлган-чун турмушим фаровон!

ЧЎҚҚИ

Вазмин боқиб туради чўққи
Ишчи янглиғ бақувват, бардам.
Еритмоққа у еру-кўкни
Уйғонади ҳар кун саҳардан.
Орзу қилар кўкка қўйиб бош:
Еруғ бўлсин дейди коинот.
Қанча вазмин бўлмасин қуёш
Кўтаради кифтида азот!

СЕНИ

Сени ойга этмайман қиёс,
Ой юзлигим,
Ойдин юзлигим.
Кўнглим тўлмас атасам қуёш,
Меҳри қуёш,
Қуёш юзлигим.
Тундагина ой бўлар ёрқин,
Кундузгина чақноқ кун юзи.
Ерим,
Фақат йўқ сенинг фарқинг
Нур сочасан неча кундузи.

МЕН ЕРМАН

Ер,
Мен ерман,
Сен — қуёш дедим.
Сенга гир-гир парвона эдим.
Парвонаман кечаю-кундуз,
Парвонаман:
қиш,
ёз,
баҳор,
куз.
Парвонаман,
Парвонаман ёр.
Юз ўгирсам шу куни мен хор.
Ер билмайди чарчоқ, парвона,
Қуёшига ҳар чоқ, парвона!

ПАХТА ЯЛЛАСИ

(Қ Ў Ш И Қ)

Чаноқ-чаноқ пахталар
Коса қаймоқ пахталар
Даламизнинг чиройи
Оппоқ-оппоқ пахталар.
Қуёшимиз, сувимиз
Меҳнатимиз омухта.
Даламизнинг кўркисиз
Оқ пахта,
Оппоқ пахта.
Ез бўйи ишлаб ҳормай
Кузда сиз очилганда
Қувонамиз, қувончлар
Сиз билан сочилгандай.
Қувончни терган каби
Сизни олиб чаноқдан
Бағримизга босамиз,
Эркалаймиз қучоқда.

САЙЕР.

ГАЗЕТА ОЛМАГАН ХОНАДОН ҚОЛМАЙДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Облиқ алоқа бўлимининг ходимлари қишлоқ территориясидаги совхоз бўлимларига, хонадон ва мактабларга, участка ва ташкилотларга чиқиб, келгуси йил учун обуна ўтказмоқдалар. Облиқ қишлоқ советининг ходимлари ҳам алоқа бўлимининг бу соҳадаги ишига яқиндан ёрдам беришяпти.

Обуна ишларини намунали ташкил этишда жамоатчи вакиллар Ю. Каримов, Б. Жуманов, Н. Миржалилов, Б. Сунгатуллина ҳам, алоқа бўлими ходимлари У. Каримов, Б. Ботиров, Ш. Неъматов ўртоқлар ҳам уюшқоқлик кўрсатмоқдалар. Шунинг учун ҳам «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳақиқати», «Ленин учқуни» «Машъал», «Ўқитувчилар газетаси», «Муштум», «Ўзбекистон хотин-қизлари», «Гулхан», «Ғунча», «Фан ва турмуш» каби газета ва журналларга ёзилганлар ўтган йилнинг шу кунига қараганда анча кўп — 3000 нусхадан зиёд.

Облиқда бу йил газета ва журнал олмаган хонадон қолмайди.

Ш. ТЕШАЕВ.

Ш. Руставели кўчасидаги «Гуллар» магазинига қачон келманг, бу ерда ёқтирган гулларингизни харид қилишингиз мумкин. Магазинда ёзда ҳам, қишда ҳам турли анвойи гуллар билан савдо қилинади. Суратда: сотувчи Р. Мирсамутова харидорларга гул танлашда маслаҳат беряпти. В. Назарюк фотоси.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

МУЗЕЙГА ЯНГИ БИНО

Пойтахтимиздаги Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номидаги республика илмий-атеизм уйи атеистик пропаганда ўчоғи ҳисобланади. Бу ерда ташкил қилинган ўн олти номдаги тематик виставка томошабинларга манзур бўляпти. Кейинги вақтларда музей фонди ҳам бойиди. Яқинда эса «Медицина ва дин» экспонатлари қўшимча материаллар билан бойиди. Айрим экспонатлар янгиланди.

Лекин ҳозирги вақтда музей биноси томошабинларни қаноатлантирмай қолди. Хоналар тор, экспонатлар жуда зич жойлаштирилган. Шу сабабли музейни кенгайтиришга, қўшимча бино қуришга қарор қилинди. Тошкент лойиҳалаш институтининг бир группа инженерлари лойиҳа чизиб беришди. Қўшимча бино тош ойнавандли бўлиб, хоналари кенг, ёруғ бўлади. Янги бинога 300 томошабин сиғади. Шу ерда лекция зали ҳам бўлади. Илмий-атеистик темаларда қизиқарли суҳбатлар, лекциялар уюштириш, кинофильмлар кўрсатиш ҳам мумкин.

Бинони қуриб беришни 159-қурилиш трестининг 9-қурилиш бошқармаси коллективи ўз зиммасига олди. Бино келаси йил фойдаланишга топширилади.

ЯРИМ ФАБРИКАТЛАР ЦЕХИ

Куйбишев район ошхоналарини ярим фабрикат маҳсулотлари билан таъминлаб турувчи бу цех яқиндагина Новомосковская кўчасида қад кўтарди. Цехнинг 30 тонна гўшт сиғадиган каттагина омбори бор. Махсус технологик линия воситаси билан ҳар куни 2,3 тонна гўштли ярим фабрикат тайёрланиб, ошхоналарга жўнатилиб турибди. Гўштни қайта ишлаш ва бошқа барча операциялар тўла механизациялаштирилган.

Ҳозирги кунда картошка ва сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаб берадиган навбатдаги технологик линия ҳам монтаж қилиняпти. Картошкаларни ювиш, артиш каби сермашаққат ишлар машиналар зиммасига юклатилади. Линия тўла монтаж қилиб бўлингач, ҳар суткада беш тонна маҳсулотни қайта ишлаш имконияти туғилади.

УМРИ УЗОҚ БЎЁҚ

Тошкентдаги лак-бўёқ заводида янги цех қурилиши тугалланди-ю, бутадиен бўёқларини узоқ Ленинграддан ташиб келтиришга чек қўйилди. Бутадиен билан бўялган хоналар аллақандай жозиба бахш этади. Бу бўёқнинг бошқа бўёқлардан фарқи узоқ чидашида. Бир марта бўялган ром ёки деворни ўн йилдан кейин бир марта ювиб ташласангиз, аввалгидек ярқираб тураверади. Бутадиендан ҳар хил рангдаги бўёқларни тайёрлаш ҳам мумкин.

Ҳозирги кунда бу хилдаги бўёқ ишлаб чиқариш озмикўпми йўлга қўйилди. Лекин цех ҳали лойиҳадаги қувват билан ишламаяпти. Тезда у тўла қувват билан ишлай бошлайди. Шунда ҳар йили беш минг тонна сифатли ва жозибали бутадиен бўёғи ишлаб чиқариш имкони туғилади.

Оқ ёмғир

Чингиз АЙТМАТОВ.

(ҲИКОЯ)

Шудгор охирига бориб қайтишда Саодат омоч ричагига чаққонлиқ билан алмаштиради. Худди ойнадек жило берилган лемехлар шудгор устида намоён бўлади. Уларнинг ҳар бирида кичкина қуёш нур беради.

Тракторни қайтаришда Қосимжон унга жилмайди. Саодат эса қичқиради:

— Қани, Қосимжон ҳайда! Бугун биринчи ўрин бизники!.. Қани тезроқ!..

«Қосимжон... учрашганимиз қандай яхши бўлди, бирга ишлашимиз қандай соз! Мен сен билан дунёнинг нарёғига боришга тайёрман,— деди пичирлаб Саодат...

Зайнаб опанинг юраги ташвишда эди. Қизи билан нима қилиб; нима дейишини билмай уҳ тортиб иккинчи ёнбошига ағдарилди. Саодат сесканиб кетди. У онасига узоқ термулиб турди, кейин астагина келиб кроватга ётди. Аммо она ҳам, қизи ҳам ухламади. Ҳар ким ўз ҳис-туйғуси билан банд эди.

Зайнаб опа қизи бўй етиб қолгани ва унинг бундан кейинги тақдирини ўйлаш тўғрисида хаёл суради. Агар ўз қишлоғидан бинойи йигит топилса яхши бўларди — қизи ҳам кўзидан узоққа кетмас эди. Агар йигит ёлғиз бўй бўлса, айни муддао-ичкуёв бўлади. Сеп тайёр бўлиб қолганидан қизининг хабари йўқ. Туш кигиз тайёр, ола кигиз бор, пардага ипак топиш қолган.

Саодат эса Қосимжон ҳақида, у билан биринчи бор учрашгани тўғрисида ўйлайди. У пайт иккаласи битта агрегатда ишлашарди. Ҳар сафар трактор тўхтаганда, Қосимжон унинг ёнига келиб сўрар эди:

— Чарчамадингми, Саодат? Озгина дам ол.

— «Менга мунча суйкалади! — Саодатнинг жони чиқади.— Нима мен гўдак болами?»

Қосимжон сўрамаганда Саодат ғазабланарди:

«Нега у сўрамаяпти? Хафа бўлдими, ёки мен кўнглига тегдиммикан?

Кунлардан бирида жилғанинг юқори қисмида энг баланд қояга чиқмоқчи бўлишди. Саодат ўша кунни ҳеч қачон унитмайди. Баландлик тик эди. Аммо улар чарчашни билишмади, қандай бўлмасин баландликка чиқиш учун бир-бирларига сўз бергандек ҳаракат қилишди. Иккаласи ҳам ўша тепаликда энг зарур сўзни айтиш тўғрисида ўйларди. Бу сўзларни улардан бошқа ҳеч ким эшитмайди, бир неча километр атрофда қалт этган жон йўқ. Аммо қоя тепасига чиқилгач, уларнинг ҳеч бири ҳам қалбида яшириб юрган сўзларни айтишга журъат эта олмади. Фақат пастга тушишда Саодат бирданига қоқинди, шунда Қосимжон уни қўлига олиб, лабларига яқин келтирди. Бунга Саодат хафа бўлмади. У ҳозир бахтиёр эди...

* * *

Зайнаб опа ланг очиқ эшикнинг кесакисига суянган ҳолда уй ичига термулмоқда. Унинг ҳаракатсиз, маъюс туришида, ҳайрон чимирилган қошлар ва маҳкам жипслашган лабларида садосиз дилхасталик сезиларди. У бирор даҳшат сезиб остона хатлашдан қўрқаяптими, ёки бирор нарса эсига тушиб тўхтаб қолдими, эҳтимол қаттиқ шамол келтираётган тоғ садосига қулоқ солаяптими... Унинг кенг ва узун кўйлак енглари орик елкаларида осилиб турипти. Оёғи ёнига ерга ташланган бақан (обкаш) билан суви жимирлаётган челаклар турарди. Зайнаб опа ҳозиргина дарёдан қайтди. У ерда Саодат эрга чиққанини айтишипти. Опа ҳаммадан кўра кўрқаётган вақт етиб келди. Мана, энди у шу уйда ёлғиз қолди. Уйида ҳамма нарса бору, қизининг кетиши билан ҳеч нарсага қизиқиш қолмади.

Агар Тўқой аканинг хотини Жийдагул келмаганда Зайнаб опа яна қанча турардийкин. Уни кўриш билан Зайнаб опа ҳўнграб юборди.

— Қиз бола шуда! О, мен бахти қора хотинман. Худо қарғаган, ўғил бермади. Ўғил ўз инини ташламай, уйга келин олиб келарди.

Жийдагул бу кичкинагина, ҳар қачон юввош, аммо ҳозир мутлақо бошқа аёлга қўрқиб боқарди.

— Саодат мени шарманда қилди! — дея давом этди Зайнаб опа. — Худди қочоқдек никоҳсиз, ёр-ёрсиз бир дайдининг этагини ушлади. Энди уни олиб кетади, кўрмай қоламан...

— Сизга нима бўлди, Зайнаб опа, у узоқда эмас-ку! — Саодатнинг ёнини олди Жийдагул.

— Оғзингни ёп! Менинг азамга сиз ҳам айбли. Сени Тўқойинг Саодатни МТСга юборишга қўндирган. Мен бўлса эримнинг иниси деб аҳмоқлик қилиб унга қулоқ солипман... Бор унга айт, агар акасининг арвоҳи билан уруғимиз номуси улуғ бўлса, Саодатни уйга қайтарсин. Бор!..

Ўша куни Тўқой ака оиланинг каттаси бўлганлиги туфайли хотинини Зайнабга юборди.

У, кигиз устига тўшалган пўстакда келинини кутар экан, қовоғи солинган эди. Унинг катта оиласи ҳам шу ерда жамул-жам эди. Уй ичи дим, қозонда гўшт пишиб, самоварда чой қайнар эди...

— Мен ҳаммасига тушунаман, Зайнаб, — дея гап бошлади Тўқой унга иззат-икром билан пиёлада чой узатар экан. — Сенинг учун менга ҳам уят. Агар Саодат ёмон иш қилган бўлса, мен ҳозир отни эгарлаб сочидан судраб келаман! — Мўйсафидни кўзи ғазабда ёнди. — Аммо мен бундай қилмайман. Ундан кўра менинг қўлларим чириб кетсин... «Эски кўчки»нинг ерлари кўпдан буён сенинг қизингга ўхшаган кишиларга муҳтож эди. Мен сени юпатмоқчи эмасман, Зайнаб. аммо бир нарсани эслатиб қўяй. — Тўқой тили остига носвой солиб, қўнғир мўйловини силади.—Ҳозир «Эски кўчки» ерларини очишаяпти. Ўзинг ҳам биласанку, бундай қилишга бизнинг кучимиз етмаган вақтлар бўлган. У вақтлар биз кўйидан ер очишни хаёлга ҳам келтира олмас эдик. Бойлар бизни қисиб-қисиб охири «Эски кўчки»га ҳайдаб юборишди. У ерни ҳайдаб бўлмас, суғориш ноқулай эди.

Эсингдами, акамни яхши кўриб, иккаланг бу ерга қочиб келишганинг? Ўшанда биз очликдан ўлмаслик учун озгина, шу пўстакдек ерни ҳайдамоқчи бўлдик. Эсингдан чиққани йўқми, далани қандай тозалаб, тошни қўлда ташиганимиз, тоғ ёнбағрига ариқ очиб, «Илон қоя»дан сув чиқара олмаганимиз?..

Эсингда борми, Зайнаб? Қуруқ қўл билан қояни парчалаш ақлга сиғармиди? Меҳнатимиз зое кетиб, экинлар пайхон бўлган. Эсингдами Зайнаб, ўшанда қандай йиғлаганинг, ҳатто биз эркаклар ҳам кўз ёшни зўрға тийганимиз. У пайт биз «Эски кўчки»да бир парча ерни ишлашга ожиз эдик. Бизга кўп ер керакмиди? Очликдан ўлмасак бас... Энди бизнинг болаларимиз ўша «Эски кўчки»га ҳужум қилишди, улар нима қилганини ўзинг кўрсанг эди! Улар чинакамига ишлашяпти, билим, машиналар ихтиёрида... Яқинда дон дарёдек оқади. Эх, Зайнаб ёшлигингда суйган кишинг орқасидан қўрқмай эргашдинг, нега энди сенинг қизинг ўз севгани билан турмуш қўриб яшайолмайди, а?

Зайнаб опа лом демади.

— Сен ақлли хотинсан,—давом этди Тўқой — тушунишинг зарурки, Саодат бошқача йўл тутолмасди. Куёвинг Қосимжон ном-нишонсиз дарбадар эмас, мард йигит, бригаданинг биринчи тракторчиси. Унинг қариндошлари шаҳарда туришади. Айтишларига қараганда, улар жуда яхши, обрўли одамлар эмиш... Саодатга келганда, у онасини унитиб юборадиганлардан эмас. Якшанба куни улар сенинг олдингга келишади, кузда сен, урф-одат бўйича уларни кўргани борасан. Улар биринчи хирмон кўтариб, янги уйга кўчиб киришганда тўй қиламиз.

Кекса Тўқойнинг гапини Зайнаб пинак бузмай бошдан охиригача тинглади. Сўнг ўрнидан қўзғалиб, эшикка равона бўлди. У рози бўлдими, ёки бўлмаганини ҳеч ким тушунолмай қолди.

Тўқой ака меҳмонни қузатгани чиқди. Ташқарида шунчалик қаттиқ ёмғир ёғардики, на тоғлар, на дарахтлар ва на узоқдаги уйларни кўриб бўлмасди. Борлиқ сув тўзони билан қопланган.

— Буни қара, қандай ураяпти! Бу оқ ёмғир икки-уч кун тинмай ёғади деявер...

— Оқ ёмғир дедингми? — паст овоз билан сўради Зайнаб опа. Жавобни кутмай йўлга тушди.

* * *

Уйга келгач, Зайнаб опа худди ҳушдан кетгандек бурчакка ўтирди ва ҳўл бўлган деразага термулди.

— Оқ ёмғир! — пичирлади у бир нарсани эслаб.

Зайнаб опа йўл-йўлакай шу хулосага келдики, Тўқой чиндан ҳам ҳақли. Аммо ўз уйи остонасидан ҳатлагач, қўллари бўшашди, юраги совиди, ўзини яна ёлғиз ҳис қила бошлади. Бирорта хўжалик ишларини қилай деса юраги дов бермади. Унингча нимадир етишмайди, у қандай нарса эканлигини сира тушуна олмайди. Охири эсига тушди: тоғдан эсадиган моторларнинг гуркираши эшитилмайди. Ҳар доим трактор уни юпатарди, чунки қизининг келажаги у билан боғлиқ эди. Зайнаб опа хавотир ола бошлади: «Трактор жим, икки ёки уч кунга чўзиладиган оқ ёмғир қуймоқда... У бечораларнинг ҳоли чодирда не кечди экан? Зах, совуқ. Печка йўқ». Куёв-қайлиқларга раҳми келди. Уларнинг чилла ойи-ку. Якшанба тезроқ кела қолса эди!

Зайнаб опа якшанбагача неча кун қолганини бармоғи билан санади. Тўрт! Шунча узоқ! У Саодат билан Қосимжонни имкони борича тезроқ кўришни истарди. Озгина ўтиргач, ўрнидан даст кўтарилди, сандиқдан оқ мато олиб, каттагина эркак кўйлаги бичди. Кейин печкага ўт ёқди. Уй бирданига шинам бўлди. Гўшт пишгунча, Зайнаб опа машинада кўйлакни тикиб тамомлади. Энди у қўл қовуштириб ўтирмай, бўғирсоқ пишаётган қозон атрофида парвона бўларди. Оловда пишган юзи қизарди, майда тер доначалари билан қопланди. Қандайдир шодлик кутаётган кўзлари порлаб кетди. Четдан қараган кишига Зайнаб опа катта байрамга тайёрланаётгандек туйиларди. Дарҳақиқат шундай эди. У ҳозироқ «Эски кўчки»га боришга аҳд қилди. Ҳамма нарса тайёр бўлгач, Зайнаб опа кўпдан буён Саодатнинг сепига сақлаб юрган катта жун рўмолни кўйлак билан қўшиб ўради-да, хуржуннинг бир кўзига солди; иккинчи кўзини гўшт ва бўғирсоқ билан тўлдирди. Энди кетавериши мумкин эди. аммо у ўйланиб қолди — эрга чиққан қизиникига чақириқсиз бориш уят. Тўқой кузгача кутишни маслаҳат берди. Йўқ, бу жуда узоқ. Айтгандек, Саодат билан Қосимжон якшанба куни келишади. Якшанбага яна тўрт кун бор... У ўз фарзандларини ҳозироқ кўргиси, «Эски кўчки»га нима бўлаётганига кўзини тўйдиргиси келади. Уни мазаҳ қилишса-чи, «нима деса дейишсин, мен бораман».

Зайнаб опа янги шойи кўйлак, янги калаш-махси, охори тўкилмаган чопонни кийди-да, хуржунни елкага осиб, устидан катта қопни ёпди-ю, уйдан чиқди.

Ташқарида оқ ёмғир ёғарди...

* * *

Ёмғир аралаш ғира-шира туман орасида шудгор ўртасидаги сўқмоқдан аста от минган аёл борарди. Тўқой тўғри айтибди: поёнсиз ер ҳайдалибди, катта ариқлар қазилибди, эндигина ниш урган ҳўл, кўмкўк арпалар ер бағрини тешиб, осмонга бўй чўзмоқда, «Эски кўчки»ни таниш қийин: Унумсиз кафтдек парча ер қани? Сув чиқмаган ариқ қаерга йўқолди?..

Зайнаб опа отдан тушиб, тош устига ўтирди-ю, кўзига ёш олди. Энди бу ўз фарзандлари ва уларнинг ишлари учун фахр ёшлари эди.

1954 йил.

Машъал ҲАКИМОВ таржимаси.

(Боши газетамизнинг 23 октябрь сонида босилди).

БИЛИМ ЮРТИ МУЗЕЙИ

Бу профессионал-техника билим юрти ташкил этилганига 40 йилдан ошди. У, дастлаб коммунистик интернационал ёшлар билим юрти деб юритиларди. Ҳозир эса 1-профессионал-техника билим юртига айлантирилган.

Ҳа, бу билим юрти республикамизда очилган тўнғич ҳунар мактабларидан бири эди. Уни ташкил этишда Тошкентдаги Октябрь революцияси номли завод ишчилари бош-қош бўлишган. Ўзбекистон профессионал-техника таълими системасида биринчи марта комсомол ташкилоти шу даргоҳда иш бошлади.

Улуғ Ватан уруши йилларида билим юрти студентлари паравоз ва вагонларни ремонт қилишда фаол қатнашдилар. Ана шу жонбозлик учун ҳунар мактаби СССР Мудофаа Давлат Комитетининг Қизил байроғи билан тақдирланди.

Сиз билим юртининг босиб ўтган ана шу шонли йўли билан танишмоқчи бўлсангиз, яқинда шу даргоҳда очилган музейга марҳамат қилинг. Музей экспозициясидаги экспонатлар унинг тарихини ҳикоя қилади.

ҲАМ ҚУЛАЙ, ҲАМ ТЕЗ

Тошкент-Барраж темир йўлида қатнайдиган эски нусхадаги ёғоч вагонлар ўрнини янги комфортабелли вагонлар эгаллади. Янги вагонлар пассажирларга жуда манзур бўляпти. Чирчиқ ва ундан нарироққа бормоқчи бўлган кишилар автобусдан кўра поездни афзал кўряптилар. Негаки, поезд ҳам қулай, ҳам манзилга тез етказиб қўяди.

А. КОМИССАРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ТИРИК ОРГАНИЗМДА ЭЛЕКТР ТОКИ

Денгиз тубида яшовчи баъзи жониворлар ўз организмида электр токи ишлаб чиқаришади. Масалан, тропик денгизларда скат деган электрли балиқлар яшайди. Бу балиқларнинг узунлиги 2 метргача бўлади. Бош қисмининг ҳар икки томонида «электр» токи ишлаб чиқарувчи махсус орган бор. Бу органлар электр аккумулятори вазифасини бажаради. Улар ўнг ва тескари зарядка қиладиган мускул пластинкаларидан иборат бўлиб, 300 вольт ёки 7, 8 ампергача электр токи беради.

Скат балиқлар электр токи орқали душманларини қўрқитади, денгиз тагидаги баъзи кучсиз жониворларни ток билан гангитиб, тамадди қиладилар.

«ВОЛГА» СИНОВДАН ЎТДИ

«Хавфсизлик камари» — оддий камардан иборат бўлган бу мослама шундай деб аталади. Машина ҳайдовчи ўтирадиган ўриндиқларга ўрнатилган бу мослама шоферларни йўл фалокатларидан сақлашга имкон беради.

Фин автоклубларидан бири шу камарнинг афзаллигини кўздан кечириш нияти билан синов ўтказди. Синов ўтказиш учун соатига 80 километр тезликда ҳаракат қиладиган машинанинг икки марта ағдарилиши, ва ниҳоят, бетон деволга бориб урилишига мослаб алоҳида трасса тайёрланган. Бу синовдан ўтишга биринчи бўлиб машҳур ҳайдовчилардан Вуори розилик билдирган. У синов олдидан ўз ҳаётини ўн миллион марка страхование қилдирган ва машина маркасини танлашни ўз ихтиёрига бериш тўғрисида шартлашган.

Вуори совет «Волга»сини танлаган. Оддий серияли «Волга» оғир синовдан жуда яхши ўтди. Синов кўзда тутилган мақсадга мувофиқ якунланди. «Волга» катта тезлик билан келатуриб икки марта ағдарилган ва яна йўлда давом этаборб, бетондан ишланган деволга зарб билан урилган. Бу зарбдан девол кўчиб тушаёзган.

Вуори ва синовда у билан бирга қатнашган икки йўловчи соғ-саломат қолишган.

Севимли опажонлари ҳикоя қилиб бераётган бу эртакни кичкинтойлар жуда берилиб тинглашяпти. Опажонлари уларга бундан бошқа эртакларни ҳам сўзлаб беришган.

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз болалар боғчасида хизмат қилаётган тарбиячилар болаларни худди ўз фарзандларидек севиб ардоқлашади. Бу ерда тарбия соатларидан бири акс эттирилган.

А. Абалян фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН!

Баракали ва қувончли йилимиз якунланмоқда. 1966 йил яқинлашаётир. Янги йилда газетани янада мазмунли, ўқувчиларнинг дид ва истакларига жавоб берадиган қилиб қизиқарли чиқаришда редакция сиз, ҳурматли газетхонларнинг фикр ва мулоҳазаларингизга, маслаҳат ва таклифларингизга муштоқдир.

Мамлакатимиз ва областимиз шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашларининг ҳаётини ҳикоя қилувчи ранг-баранг материаллар «Тошкент ҳақиқати» саҳифаларидан кенг ўрин олаяпти. КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумлари қарорлари жойларда қандай бажарилмоқда, колхозчилар, ишчилар ва барча касб эгаларининг ғайрат ва ташаббуси, яратувчилик ишлари — ана шулар тўғрисида материаллар бериб борилмоқда.

Сизларни қайси бўлим ва рубрикалар остида чиқаётган материаллар қизиқтиради, қандай янги рубрикалар бўлишини ва қандай темаларда материаллар ўқишни истайсиз? Шулар ҳақида ёзиб юборишларингизни сўраймиз. Сизларнинг таклиф ва мулоҳазаларингиз редакциянинг кундалик иш фаолиятида, оператив ва квартал планларида ҳисобга олинади.

Хатларингизни кутамиз.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Инглиз тили** (мактабгача ёшдаги болалар учун). 12.20 — **Полиздаги водопровод. Сурат** (мультфильмлар). 12.40 — **Концерт** (музика мактаби ўқувчилари ижросида).

Ўзбек тилида: 13.20 — **Ленин юлдузлари порлайверсин**, 13.45 — **Дўстларинг** (бадиий фильм).

Рус тилида: 17.00 — **Саёҳатчи бақа** (болалар учун мультфильм), 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Теплоход Москва томон сузмоқда** (кинофильм). 18.00 — **Реклама ва эълонлар**, 18.05 — **Яхши кайфият бахш этувчи завод**, **Нутэтэгрина** (ҳужжатли фильмлар).

Ўзбек тилида: 18.25 — **Телевизион янгиликлар**, 18.40 — **Студентлар учун** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.30 — **Концерт** (мексикалик артистлар ижросида), 20.10 — **Мафтун ороллар**, **Тўй** (бадиий фильмлар).

21.40 — **Эшиттиришлар программаси**.

Ўзбек тилида: 21.45 — **Лутфий лирикаси**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари**.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — кундуз **Этик кийган мушук**, кечқурун **Риголетто**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — кундуз **Биринчи севги**, кечқурун **Қонли сароб**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Грузин цирки артистларининг гастроли** (кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да).

КИНО

Антей — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора бахмал — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», (кундуз ва кечқурун).

Гирдоб «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 12. 5 ва кеч 10 да).

Биби Марям ибодатхонаси — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ярим ва кеч 6 яримда), ПУШКИН номли (кечқурун).

1965 йил 4 ноябрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ҳузуридаги биология фанлари юзасидан илмий даражалар бериш бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 133-аудитория) қуйидагилар биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

А. С. Шаталин: «Тошкент минерал сувининг сийдик ажратишга таъсири (экспериментал-физиологик текшириш)» деган темада.

И. Оллоёров: «Хоразм водийси ўсимликлари» деган темада.

Диссертациялар билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01281. Индекс 64969. Нашр. № 1876.